

V I E N Y B Ė

74 N. 38 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. RUGSEJO (SEPTEMBER) 23 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

Juozas Tysliava

Visa Amerikos spauda gauste gaudžia, kad Nikita Chruščiovas be propagandos — nė žingsnio.

Tiesa. Bet kas jam toje propagandoje daugiausia padeda, jei ne Amerikos spauda, diena iš dienos dėdama jo nuotraukas, karikatūras ir aprašymus?

Nei Pravda, nei Izviestijos, išeldamos keturių puslapių, šiuo atveju negali lygintis Amerikos dienraščiams, kasdien ištisis puslapius aukojantiems Chruščiovo dėmesiui.

O kur dar televizijos ir radijo triukšmas... Tik reikia prisiminti pernykštį Chruščiovo vizitą Amerikoje...

Nekitaip yra ir šį kartą, Chruščioviui atvykus į Jungtines Tautas.

Tiesa, šį kartą Nikita "uždarytas" Manhattano saloje, kur jo judėjimo laisvė yra ribota. Bet už tai Overseas Press klubas New Yorke jau rengia jam spaudos konferenciją...

Chruščiovas — velnias su ragais, bet New Yorke buržujus atduos peilį ir pinigą už tai, kad galėtų su juo bent nusifotografuoti.

★

Jungtinės Tautos, kurių pilnatis posėdžiai prasidėjo šią savaitę, keičia savo veidą.

Su veidu dar kaip dėdama — jis niekad nebuvo vienos spalvos. Bet įdomu, kaip Jungtinės Tautos jungsis, kada jų didesnę pusę — 50 iš 99 — sudarys Azijos, Afrikos ir Sovietų blokas, įskaitant "neutralistus".

Zodžiu, tos dienos, kada Vakarai Jungtinėse Tautose turėdavo užtikrintą balsų daugumą, atrodo, bus negrįžtamai praėjusios.

Tiesa, didžiosios valstybės, dar iš pokario metų, dar iš San Francisco konferencijos, turi vadinamą veto teisę. Bet tai neliečia pilnatis posėdžių, kur klausimai sprendžiami balsų dauguma, arba dviem trečdaliais.

Todėl nesistebėtume, jei toks klausimas, kaip, pavyzdžiui, visuotinis nusiginklavimas, kurio projektą Nikita atsivežė savo švarko kišeniuje, suviliotų daugelį Jungtinių Tautų.

Tik reikia, kad mažosios tautos būtų tokios naivios, kaip lietuviai, kurie 20 metų tikėjo, kad Sovietų Sąjunga yra jų valstybės nepriklausomybės gynėja...

★

Paskalos, kad "mes nepasiruošė Lietuvos bylai", deja, tebekartojamos. Tos paskalos gali būti net pavojingos, jei mes joms, nelyginant pasibaidžiusių galvijų kaimeni, neužbėgsime už akių.

Šitos paskalos iš dalies atsiduoda tais pačiais praeities puvėšiais, kada mūsų pačių seneliai Lietuvoje sakydavo, kad "mes per durni valdytis"...

Amerikos lietuviai, kurie prieš 40 metų surinko milijono parašų peticiją Washingtonui, prašydami pripažinti Lietuvą "de jure", ypač nebus patenkinti tomis paskalomis.

Bet ypatingai šiuo gumbu turėtų bodėtis pokario metais iš Lietuvos atvykę vyrai ir moterys, kurie dar labai gerai atsimena, kaip jų valstybės gynėjai laimėdavo bylas Tautų Sąjungoje ir Tarptautiniame Haagos Teisme.

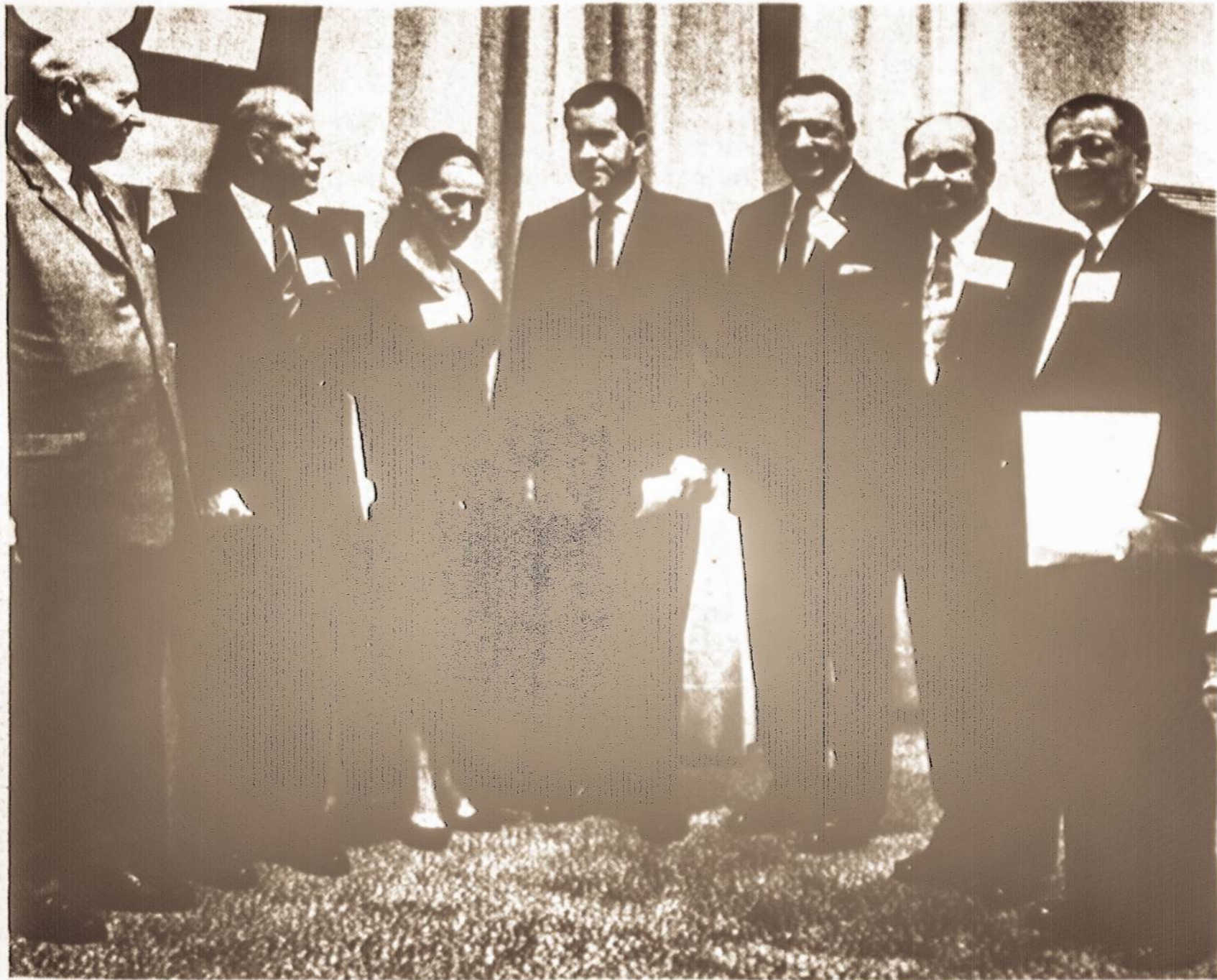
Negalimas daktas, kad per paskutinį šimtmečio ketvirtį mes būtume pavirtę tokiais impotentais, kad jau net nebeįjėgtume atsimiti, ką per tą laiką buvome išmokę.

Pagaliau jeigu vienas popiergaliuose paskendęs žmogus nepasiruošęs Lietuvos "bylai", tai dar nereiškia, kad ir mūsų visuomenei turi būti "priešaky šviesu, užpakaly tamsu".

Visuomenė eina su tais, kurie yra pasiruošę.

Šią savaitę iš Lietuvos atskridusi Marija Valuskienė, 77 metų, su dukterimis, Sofija Aboyd (kairėje) ir Elena Schmitt, kurių ji nebuvo mačiusi nuo prieškarinių laikų. Valuskienė apsigyveno West Haven, Conn.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

Lietuvių republikonų grupė su viceprezidentu Nixonu Washingtonė. B kairės į dešinę: A. S. Trečiokas, A. O. Šalna, V. Tysliavienė, Richard M. Nixon, K. Stephens — Steponavičius, V. Barčiauskas, dr. M. J. Vinikas. Praeitą antradienį Washingtonė (Washington Hotel) įvyko tautinių grupių atstovų konferencija, kurios dalyviai paskiau buvo pakviesti į Baltuosius Rūmus.

Tarptautiniai užkulisiai

MOLOTOVO PRISIKĖLIMAS

Tuo laiku kai Chruščiovas triukšmingai išplaukė į New Yorką, į Vieną visai tyliai atvyko Molotovas, atgavęs Kremliaus malonės dalį. Čia jis turės griauti amerikiečių įtaka tarptautinėje atominės energijos taikiniams tikslams įstaigoje.

Tuo tarpu kai New Yorko Jungtinių Tautų arenoje vyksta propagandinės kautynės, į kurias žada įsitraukti ir tokie asmenys, kurie iki šiol žadėjo būti abejingi, sovietai daro kai kurios pasirošimus, kad pasaulio dėmesys nuo jų nenukryptų ir Jungtinių Tautų sesijai pasibaigus. Viečislav Mihailevič Molotov, garsusis Stalino laikų sovietų premjeras ir nepainiojamas užsienių reikalų ministras, tyliai atvyko į Austrijos sostinę Vieną. Jo paskyrimas buvo nemaža sensacija Vakarams, kurią tačiau nustelbė triukšmingi įvykiai Konge ir Kuboje, tuo tarpu sovietų piliečiams apie naują Molotovo paskyrimą nieko nebuvo pranešta. Kijevo aerodrome, kuriame jis buvo kuriam laikui sustojęs, kad pakeitus lėktuvą iš tolimosios Mongolijos, kur jis atstovavo Sovietų Sąjungą, į Vieną, kiti keleiviai jį pažino ir vienas kitam sakė jo pavardę, tačiau, nežinodami kaip jis čia atsirado, bijojo jį pasveikinti.

Vakaruose Molotovo atvykimas sukėlė įvairių spėliojimų: tai esąs svarbiausias sovietų žingsnis

tarptautinėje arenoje po Paryžiaus konferencijos sugriovimo (vokiečių telegramų agentūra dpa), tai esąs stalinistų grupės laimėjimas (United Press), tai esąs tik Molotovo žmonos žydės Paulinos asmeninis laimėjimas, kuri išsiprašiusi Chruščiovo pakelsti ištrėmimą į nuobodžią Mongolijos sostinę Ulan Bator ištrėmimu į žavingą Vieną (paryžiškis Paris — presse).

Kartu paaiškėjo, kad Kremlius jau pereinantis metais stengėsi Molotovą paskirti ambasadorium Olandijoje, Graikijoje ar Suomijoje, tačiau tam pasipriešinusios tų kraštų vyriausybės. Dabar Molotovas yra paskirtas sovietų atstovų tarptautinei atominės energijos įstaigoje — IAEA — International Atomic Energy Agency, kuri negali atmeti jai priskirto atstovo. Toji įstaiga, reziduojanti Vienoje, buvo įsteigta 1957 metais. Jos tikslas yra padalinti tinkamos atominės energijai gaminti jėgos išteklius taikiniams tikslams. Praktiškai kalbant, tai turėjo būti urano, kurio atomus yra lengviausiai suskaldyti

paliuosuojant milžinišką energiją, bankas. Tas bankas turėtų gauti urano iš jo perteklių turinčių kraštų ir jį išdalinti tokiems kraštams, kurie patys urano neturi. Tačiau iki šiol atominės energijos pagaminimas kaštavo daugiau, negu kitas medžiagas (nafta, anglis) vartojant, todėl niekas jos nereikalavo.

Vienos atominis bankas iki šiol iš JAV gavo 5,140 kilogramų urano, 50 kg. iš Sovietų, ir 20 iš D. Britanijos. Pasiėmė iš to banko tik viena Suomija 27 kg. Eilė didesnių valstybių stengiasi pačios susitvarkyti savo urano pareikalaavimą, kad jį galėtų panaudoti ne tik taikos, bet ir karo tikslams. (Skaičiuojama, kad šiandien atominės bombas galėtų turėti bent 10 valstybių.

Zinia, jei Chruščioviui pasisektų praveisti atominį nusiginklavimą, Vienos įstaiga galėtų turėti didesnę įtaką, juo labiau, kad laikui bėgant, be abejo, bus daugiau pradėta naudotis atominė energija ir pramoniniams tikslams. Už tat Molotovo uždavinys Vienoje būsiąs atkreipti į tą

(Nukelta į 10 psl.)

LIETUVIAI KALIFORNIJOJE

Vladas Bakūnas

Dėl lietuvių klubo senatoriaus Jack Kennedy kandidatūrai į prezidentus remti

Liet. klubo senatoriaus J. Kennedy kandidatūrai į prezidentus remti susiorganizavimas Los Angeles paryškino lietuvių Demokratų nuomonių skirtumą, ką būtent tas klubas galėtų atstovauti. Vieni skaito, kad tai demokratų partijos lietuvių skyrius, kiti — kad tai tik grupė pavienių asmenų, pasiryžusių viešiau ir aktingiau paremti sen. Kennedy kandidatūrą. Nesvyruojant reikia sutikti su pastarąja nuomone, nes klube nesimato nei vieno (iš daugelio) žinomų lietuvių demokratų, kuri rūpinosi (ir dar tebesirūpina) čia įsteigti demokratų partijos lietuvišką skyrių. Labai abejojama ar tai padaryti pavyks jau įsteigiamam klubui, iš viso, ar tokia galimybė yra? Jei yra tikra, ką sako šio klubo pirmininkas T. Yakutis, su kuriuo man asmeniškai teko tuo reikalu išsikalbėti, tai atrodo, kad demokratų partija nėra suinteresuota jokiomis tautinėmis grupėmis ir anot T. Yakučio žodžių "... nepasiryžusi duoti savo partijos čarterio komitiam nors lietuvių padali-

niui ir skirstyti pillečius į negrus, žydus, lietuvius ir kt." Klek supratau, T. Yakutis tuo reikalu esąs kalbėjęs, bent čia, vietinėse demokratų partijos įstai-gose.

Tautiniu Namu Fondo "atsisaukimas i tautą"

Yra namų — nėra namo. Yra ir pinigų namui pirkti — bet niekaip negalima rasti namo... Los Angeles mieste. Taip galima suprasti iš šiomis dienomis čia paskleisto Los Angeles Tautinių Namų Fondo Valdybos "atsisaukimo į tautą", prašančio pinigų visuomeniniams — kultūriniais namams įgyti. Atsisaukimas labai nerimtas, vietoj vietoj sakoma, kad Tautinė S-ga tokiems namams įgyti iniciatyvos ėmėsi prieš 5 metus, o jau kitoj vietoj nusileidžiama tik iki 4. Bet patį linksmiausia vieta tame atsisaukime yra ta, kur sakoma, kad Tautinių Namų Fondas namams užpirkti reikalingas lėšas jau turi ir dabar jieškomas tinkamas pirkinys... Klek anksčiau jų spaudoje buvo paskelbta, kad esą apžiūrėta apie 50 namų ir palai-komas ryšys net su 8 rea-

lestėtininkais... Vadinasi nėra namo...

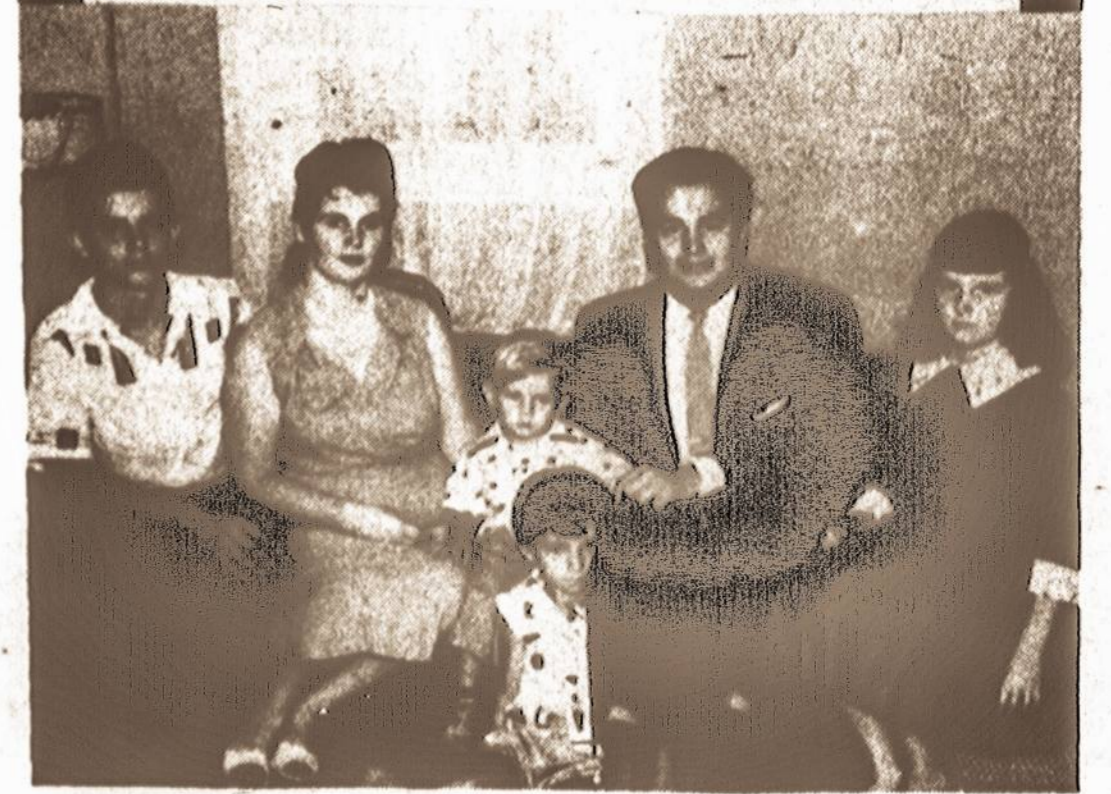
Atsisaukimo tonas iš viso labai "karingas", patys ardydami tai kas jau sukurta (ne tai kas dar norima tik kurti), ardytojo vardą teškia Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdybai.

Po to, kai bendruomenininkai namus jau nupirko ir beveik niekas čia jau nekalba apie Tautinių Namų Fondo žygius — jie su savo nauju puolimu darosi panašūs į tuos japonus, kurie vienoje Pacifiko saloje dar vis karo būvyje su Amerika, nors karas jau senai pasibaigęs...

Kalbant apie namus

Kalbant apie namus, iš prof. M. Biržiškos atsilie-pimo, į mano korespondenciją, kad jis atsisakė pasirašyti bendruomenininkų atsisaukimą dėl pinigų telkimo nupirkimui namams apmokėti, paaiškėjo, kad jis neremia netik tos grupės namų reikalo, bet ir antrosios. Vadinasi neremia nei vienu pastangų visuomeninius namus įgyti...

Kai dėl pirmosios grupės — jau buvo pasisakyta, gi klek tai liečia antrąją, gal jis daro ir teisingai...

L. Briedžio nuotraukos

VIRSUJE: Gražios moterys Zavi ir barzdotos mokslininkas: iš d. i. k. — prof. Viktoras Biržiška su Irena Širvydiene viename Los Angeles lietuvių piknike. Sale jų — rašytojas Jurgis Gliada.

APAČIOJE: Dailininkas Raubertas su seima — įsikūrę Kalifornijoje.

BENDRUOMENĖ KEICIA SAVO ĮSTATUS

JAV Lietuvių Bendruomenės veiklai plečiantis, atsiranda kai kurių spragų bei taisyntinių trūkumų LB įstatuose.

Įstatus peržiūrėti ir juos labiau pritaikyti šių dienų bendruomeniniam gyvenimui ir sklandesniam ateičiai darbu LB Tarybos Prezidiumas yra sudaręs komisiją.

Patalsytų įstatų projektą Prezidiumas išsiuntinėjo visiems Tarybos nariams susipažinti ir savo pastabas bei siūlymus pranešti prezidiumui, kad įstatų komisija dar iki Tarybos sesijos juos apsver-

styty ir projektui panaudoty.

Š. m. rugsėjo 10 d. New Yorke Tarybos Prezid. Pirmin. bute buvo sukviesta įstatams peržiūrėti komisija, kurioje dalyvavo: Pirm. J. Šlepetyš, S. Barzdukas, A. Saulaitis, V. Valtekūnas, dr. B. Nemickas ir D. Penikas. Priėmusi dėmesin kai kurių Tarybos narių, C. Valdybos bei kitų asmenų atsiūstus konkrečius siūlymus komisija paruošė galutinį LB įstatų pakeitimo bei papildymo projektą, kuris bus pateiktas LB Tarybos sesijai, įvykstančiai š. m. rugsėjo 24 — 25 Chicagoje, priimti.

RUDENS PRAMOGOS

Elizabeth, N. J. - Vasaros karščiams praėjus Elizabetho lietuviai ruošiasi žiemos darbams.

Spalio 8, šeštadienį, 6 v. vak. L. L. salėje LB Apyl. rengia 550 m. Žalgirio mūšio minėjimą. Paskaitą skaito prof. dr. J. Puzinas, Meninę dalį išpildo RŪTOS ansamblis.

Spalio 29 d. L. L. salėje Elizabetho Skautų Tėvų Komitetas rengia vakarą su skautiška programa ir kitais įvairumais.

Lapkričio 6 d. įvyksta 50 m. šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos bažnyčios pašventinimo aukštinė sukaktis. Tą dieną įvyks iškilmingos pamaldos bažnyčioje ir po pietų banketas L. L. salėje.

Šia proga bus atspausdinta paveiksluota bažnyčios 50 m. istorija.

Lapkričio 19, šeštadienį, toj pačioj L. L. salėje įvyksta tradicinis Elizabetho skyriaus BALFO koncertas. Koncerto programą išpildo Brooklyn Operetės choras. Po koncerto šokiai ir baldininkų pagaminti užkandžiai.

PIRMAJAME LIETUVIŲ MIESTE SKLYPAI JAU PARDUODAMI

Prie Laconia, N. H., vasarviečių ir nepaprastai gražių kalnų, vadinamų Amerikos Šveicarija, ir Winnepesauke ežerų grandinės sklypai 80 per 140 pėdų parduodami nuo 275 dolerių ir daugiau. Kreiptis Z. Steponavičius, 12 Morris St., Stamford, Conn.

KLAUSKITE PATYS SAVES

Į žemiau patiektus klausimus jums atsakys firma, kuriai rūpi geras patarnavimas prieš jums ašinant

DOVANŲ PAKETUS I U.S.S.R.

1. Ar firma yra patikima?
2. Ar yra tai įrodžiusi?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja, išsiunčia ir paruošia visus reikiamus dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausius įpakavimui dėžes?
5. Ar ištikro ši firma dirba daugiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji yra oficialiai patvirtinta?

Atsakymas bus TAIP i visus aukščiau patiektus klausimus, jeigu jūs savo dovanų paketus siųsite per bet kurį iš skyrių:

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

263 Market St.
Newark 2, N. J.
Market 3-1968

716 Walnut St.
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Lyceum 5-0900

390 W. Broadway
S. Boston 27, Mass.
Andrew 8-8734

4102 Archer Ave.
Chicago 32, Ill.
FRontier 6-6399

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Mich.
T Ashmoo 5-7550

346 Third Ave.
Pittsburgh 22, Pa.
GRant 1-3712

1313 Addison Rd.
Superio: Ave. & 71 St.
Cleveland 3, Ohio
UTah 1-0807

683 Hudson Ave.
Rochester 21, N. Y.
BAker 5-5923

851 Hollins St.
Baltimore 1, Md.
MULberry 5-5737

979 Broad Street
Trenton, N. J.
Tel. EXport 4-8085

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA

ISTEIGTA 1924 M.

Schuyler Savings & Loan

ASSOCIATION OF KEARNY, NEW JERSEY
Nuo 1960 m. liepos 1 d. už sutampus moka

4%

Be to, duoda paskolas namams, išrašo pašto perlaidas (money orderius), taupo pinigus Kalėdų šventėms (x-mas Club), skolina pinigus taupytojams, priima mokesčių už elektrą ir gazą.

Federal Savings and Loan Corporation narys
Julius Paknis, Prezidentas Petras Velevas, Sekretorius
Juozas Balza, Iždininkas

- Iškirpk šią atkarpą ir siusk -
SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
24 Davis Ave., Kearny, N. J.

1860 ŠVENCIAME SIMTAMETINĮ JUBILĖJŲ 1960

PASKUTINIŲ NUTARIMU
IŠMOKAMI DIVIDENDAI

3³/₄ % I. METUS

Dividendai apskaičiuojami metų ketvirčiais dviems metams ar daugiau (3/4 % reguliaraus plus 1/4% specialaus).

3 1/2% per metus Regularus metu ketvirčio dividendas

Nuo DEPOZITO-DIFNOS
Apskaičiuojama METŲ KETVIRČIAIS

Užeikite, rašykite ar telefonuokite bet kuriam mūsų skyriui

THE
KINGS COUNTY
SAVINGS BANK
A MUTUAL BANK

"... kur jūsų pinigai tarnauja tik JUMS!"
BROOKLYN, NEW YORK

Eastern Parkway Office: 339 Eastern Parkway at Nostrand Ave. Nuo pirm. iki penktadienio 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. vak. nuo 5 - 8 v. v. PResident 3-7000. Member Federal Deposit Insurance Corporation

Broadway Office: 135 Broadway at Bedford Avenue Nuo antrad. iki penkt. 9 v. r. - 3 v. p. p. Pirm. nuo 9 v. r. - 7 v. v. STagg 2-6676

Ne visi vienodai laimingi

Leonas dar karta pas Chrusciova. Si karta uz dukters mylimaji Stasi Pavilciu. Ji lydi eile cikagieciu, siekianciu seimu sujungimo. Po 15 metu perskyrimo ir gyvenimo skirtingose salybose seimos darnuma nelengva atstatyti.

Regina Leonaitė yra pasiryžusi grįžti į Lietuvą, jei Chruščiovas neleis išvažiuoti jos Vilniuje paliktam mylimajam Stasiui Pavilčiui, 23 metų amžiaus Vilniaus konservatorijos studentui, — pranešė Chicago Sunday Tribune. Chruščiovo intervencijos šiame reikale prašyti iš Chicago į New Yorką išvažiavo pati Regina, lydima tėvo Pauliaus Leono. Be jų, pasimatymo su Chruščiovu prašys dar penketas čekagiečių, būtent Pranckevičius ir dr. Vytautas Balčiūnas, kurie norėtų atsigabenti Lietuvoje paliktas motinas; Marcelė Rudaitienė, dr. Z. Rudaičio žmona, yra pasiryžusi prašyti išleisti jų dukterį Aureliją, dabar 20 metų, Danielius Normantas nori savo sūnaus irgi Danieliaus 16 metų ir Alma Stasiūnienė prašys išleisti irgi to paties amžiaus sūnų Kęstutį.

Šia proga tenka pastebėti, kad šeimų susijungimas po 15 ir daugiau metų perskyrimo nėra visai paprastas dalykas. Ne visi vienodai jaučiasi laimingi Amerikoje. Ellei senesnio amžiaus moterų, dabar atvykusių iš Lietuvos, nepatinka tvarka bažnyčiose. Girdi, Lietuvoje buvę geriau melstis. Tuo tarpu kai kurie jaunuoliai, išaugę sovietinėje Lietuvoje, labai stebisi kunigų dominavimu viešame lietuvių gyvenime.

Po tiek metų nesimatymo ir skirtingų gyvenimo sąlygų ne tik tėvų — vaikų, bet ir vyro — žmonos santykiai sudaro nemažą problemą. Apskritai imant, daugumai pasisekė gana lengvai atstatyti santykių darnumą ir jaučiasi visi kartu labai laimingi. Kartais tačiau pasitaiko kliūčių, kurios vaimena graikų tragedijas. Taip, pavyzdžiui, kad ardenas vyras padėjo daug pastangų, ir tos pastangos Lietuvoje likusią žmoną sekimu. Likimas'vo apvainikuotos pasituo pačiu laiku iš Lenkijų, kad beveik kita moteris, su kuria tas vyktai atvyko s draugavęs gyvendamas DP stovykloje

sugyvenęs vaiką... Sunkioje būklėje žmona nepametė galvos, "ką gi — sako — persiskirsiu ir gyvensiu kaip kiti. "Negi grįšiu Lietuvon aiškinti per radiją kaip Amerikoje blogai. Nors neturiu specialybės ir nemoku kalbos, tačiau už vienos dienos uždarbį čia galiu daugiau nusipirkti, negu Lietuvoje už viso mėnesio algą. Tiesa, čia dirbti reikia smarkiau, negali tiek simuluoti kiek Lietuvoje."

Rugsėjo 3 d. vilniškė TIESA užstoja Cicerio, Ill. gyventoją Juozą Kreivėną nuo "buržuazinių nacionalistų" puolimo už tai, kad jis talkininkavęs čekagieškiams bolševikams suruošti sovietinių knygų parodą.

Vienas pusiau profesionalinis Chicago amerikiečių teatras po premjeros New Yorke rengiasi ir Chicagoje statyti A. Landsbergio "5 stulpus"...

Lietuviškoji Chicago šį sezoną neturės savosios operos premjeros? Galimas daktas. Mat, vyrų ir moterų chorai šiuo metu smarkiai ruošiasi vyrų choro jubiliejiniam koncertui, įvykstančiam spalio 2 d. Nuo spalio 3 d. operos meno vadovas Aleksandras Kučiūnas iki gruodžio 3 d. bus užimtas čekagieškėje Lyric Operoje, tokiu būdu rimtesni pasiruošimai tegalėtų būti pradėti ateinančių metų pradžioje, bet tada kartu reikia ir ruoštis dainų šventei, įvyksiančiai liepos pradžioje. Tokiu būdu nebelieka laiko naujo pastatymo pasiruošimui. Geriausiu atveju galima būtų tik pakartoti kurią nors jau statytą operą. Todėl muzikos mėgėjai neturėtų pražioti progos apsilankyti spalio 2 d. koncerte, kuriame didesnio sąstato orkestrui palydint bus perduotos įspūdingiausios iki šiol statytų operų ištraukos, šalia eilės kitų mūsų kompozitorių dainų, duodamų pirmą kartą.

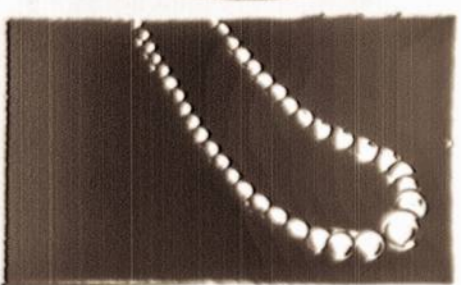
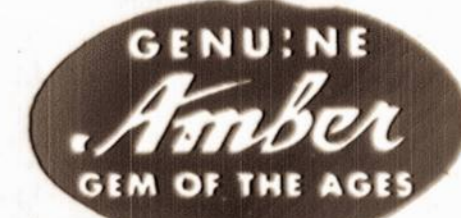
REGINA LEONAITĖ, kuri su tėvu P. Leonu atvyko iš Chicago kalbėtis su Nikita Chruščiovu dėl jos mylimojo išleidimo iš Lietuvos. Regina su broliu Tomu iš Lietuvos atvyko praėjusiais metais.

MIRĖ JUOZAS PUTRIMAS

Rochester, N. Y. — Rugsėjo 15 d. mirė ilgametis Vieniybės skaitytojas Juozas Putrimas, sulaukęs 64 m. amžiaus. Palaidotas iš Sv. Jurgio bažnyčios į Sepulchre kapus rugsėjo 17 d. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Vė-

lionis kilęs iš Utenos apskr. Į Ameriką atvyko 1913 m. ir visą laiką gyveno Rochester, N. Y. 1919 m. sukūrė šeimą. Buvo sąmoningas lietuvis patriotas, priklausė vietos draugijoms ir skaitė keletą laikraščių. Liko žmona Ona ir duktė Elena su vaikais, kuriems reiškiu užuojautą. Iisėkis, Juozai, Amerikos žemelėje, kuri tau buvo tapusi antrąja tėvyne. K. SILINIS

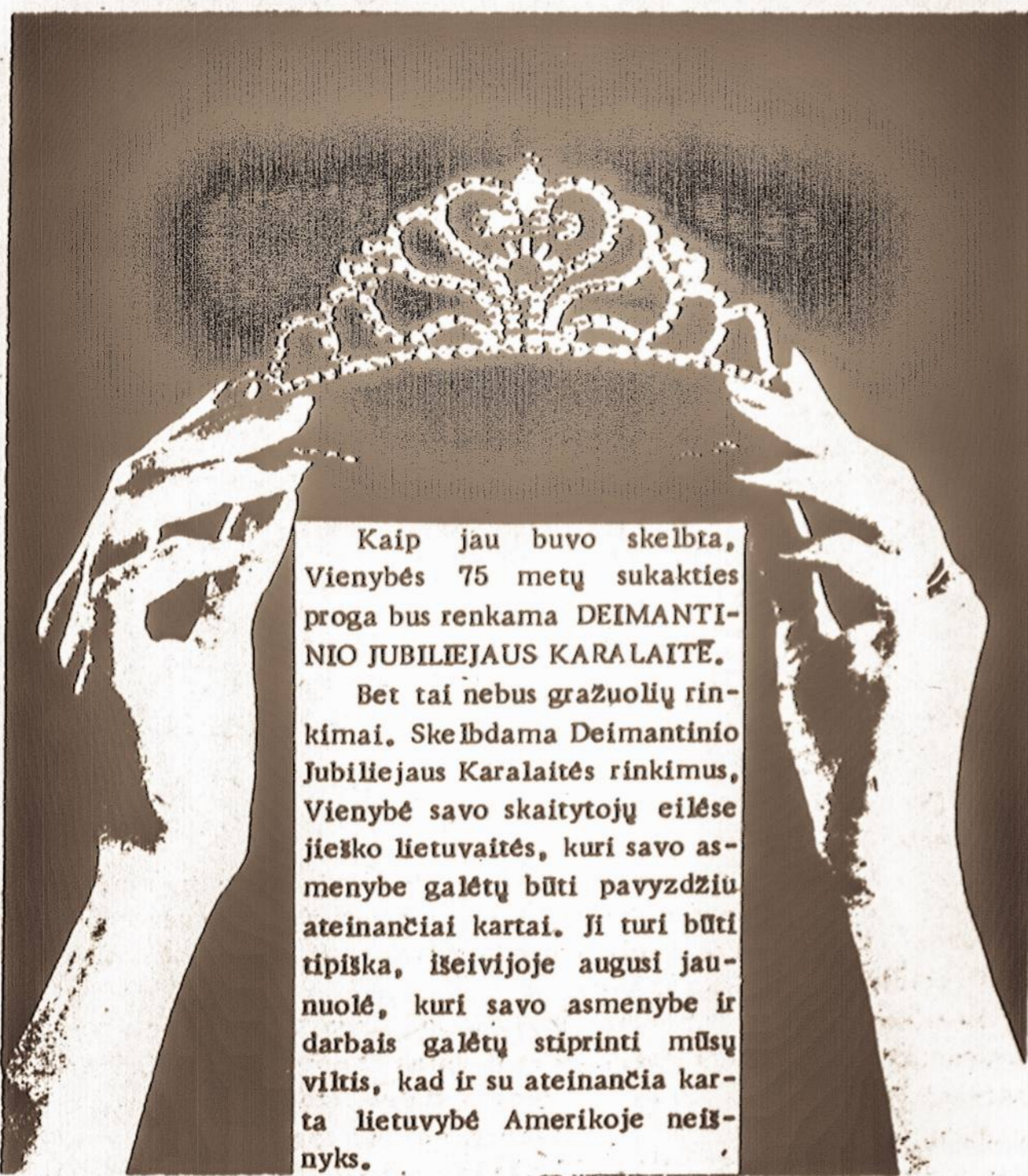
CYPRESS HILLS, apylinkėje, parduodamas 2 šeimynų namas 4 ir 5 kambarių butai, dviejų automobilių garažas. Medinis apkalta asbesto shingles. V. apš. tuščias. Karšto vandens Kreiptis: Kaina \$13,500. 84-17 Jamaica Av. Realty. Haven, N. Y.

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS
Gintarė dovanų ir meistrų pirkimams kainomis.
Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.
80-19 31st Avenue
Jackson Heights, N. Y.
Tel. HA 9-5855
Pasiikiama: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Av. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

Vienybės deimantinio jubiliejaus karalaitės rinkimai

LAIMĖJUSIAI TUKSTANČIO DOLERIŲ VERTĖS RINKIMAS

Kaip jau buvo skelbta, Vienybės 75 metų sukakties proga bus renkama DEIMANTINIO JUBILIEJAUS KARALAITĖ. Bet tai nebus gražuolių rinkimai. Skelbdama Deimantinio Jubiliejaus Karalaitės rinkimus, Vienybė savo skaitytojų eilėse ieško lietuvių, kuri savo asmenybe galėtų būti pavyzdžiu ateinančiai kartai. Ji turi būti tipiška, išeivijoje augusi jaunuolė, kuri savo asmenybe ir darbais galėtų stiprinti mūsų viltis, kad ir su ateinančia karta lietuviybė Amerikoje neišnyks.

Pageidaujama, kad Vienybės skaitytojai visose kolonijose, kur tik šis laikraštis yra skaitomas, rekomenduotų savo kandidates.

Kandidatės Vienybės Deimantinio Jubiliejaus Karalaitės vainikui bus priimamos tik su tokiomis kvalifikacijomis:

1. Kandidatė ar jos artimieji turi būti Vienybės skaitytojai;
2. Kandidatė turi kalbėti lietuviškai, priklausyti bent vienai lietuviškai organizacijai;
3. Kandidatė turi būti nemažiau 17 metų amžiaus, neištekėjusi.

Kiekviena kandidatė privalo atsiųsti savo nuotrauką su trumpu gyvenimo aprašymu: gimimo data, tėvų vardai, mokslas ir t. t.

Aplikacijos bus priimamos iki 1960 m. gruodžio 31 d.

Balsavimai prasidės 1961 m. sausio 1 d. Galutinius rinkimų duomenis spręs viešai paskelbta Jury Komisija.

Kaip jau buvo pranešta, laimėjusi Vienybės Deimantinio Jubiliejaus Karalaitės vainiką bus apdovano-ta TUKSTANČIO DOLERIŲ KRAIČIU.

Kandidatų nuotraukos, jų biografijos siunčiamos šiuo adresu: VIENYBĖ, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

VIENYBĖ

Lithuanian Weekly Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Prasidėjo nauji mokslo metai. Pažymėtina, kad ir mūsų jaunimas labai gausiai stekla mokslo įvairiose šios šalies mokyklose. Daugelis jų baigia jas su pagyrimais bei atžymėjimais. Deja, tautinio bei patriotinio auklėjimo mūsų jaunimas jose negauna.

Reikia įteškoti kitų priemonių, kurios tarnautų mūsų jaunimo tautinės sąmonės ugdymui bei išlaikymui. Viena iš jų — tai vadinama Šeštadienio mokykla. Ji yra dalinis barjeras, atsvėrti svetimą įtaką ir neleisti mūsų tautos atžaloje lietuviškumui uždusti. Juk tik jos dėka jaunimas susirenka į būrį bent vieną dieną savaitėje ir kelias valandas skiria savo gimtajai kalbai pasimokyti, tėvynės praeičiai ir dabarčiai, bendrai tautos kultūrai pažinti. Čia užsi- mezga lietuviška draugystė, čia susikuria lietuviška klasės nuotaika.

Todėl negali būti abejonės, kad mūsų jaunimo auklėjimui yra svarbūs liuanistiniai dalykai, nes gimtoji kalba, tautosaka, tautinė literatūra sudaro ne tik bendrojo lavinimo dalykus, bet turi tiesioginės įtakos ir jaunuolio tautinei individualybei susidaryti. Mokydamasis kalbos, jaunuolis paveldi pirmuonių mąstyseną, mokydamasis literatūros, jis mokosi tautiškai jausti ir pasisakyti. Oddžiųjų kūrėjų veikalai, atskleiddami tautos dvasią ir jos pasireiškimo būdą, kartu pažadina jaunuolį gyventi tikruoju tautiniu gyvenimu ir vykdyti tautinius uždavinius. Čia jaunuolis įsamoninamas, kad lietuvių kalba yra mūsų buvimo ir reiškimosi pagrindas ir kad tikras lietuvis yra tik tas, kuris gerbia savo kalbą. O kas pamiršta savo kalbą, tas tolsta nuo savo tautos, jos išsižada.

Jaunimo auklėjimui turi didelės reikšmės ir savo tautos praeities bei dabarties pažinimas. Niekas negali įsigyti tautinio supratimo ir sąmoningo nusistatymo nesusipažinęs su savo krašto ir tautos istorija, neįsigilinęs į tautinės kultūros esmę, nenusimanęs apie savo tautos, krašto ir valstybės padėtį geografiniu, ekonominu, politiniu ir visuomeniniu požiūriu.

Todėl yra aišku, kad niekas tiek nepadedą jaunuomenės organiškai įjungti į tautos gyvenimą, padaryti ją tautos dvasios ir mąstysenos dalininke, kiek sąmoningas tautinis auklėjimas. Jis įgalina naujas kartas būti tautos išraiška; vienodai su tauta jausti, mąstyti ir stengtis; sykiu su tauta džiaugtis ir liūdėti, žodžiu, jos gyvenimu gyventi, su ja sudaryti vienybę. Kaip visuotinė istorija turi auklėti sąmoningą, savo priklausomybę tautai suprantantį, jos gyvenimą atjaučiantį ir jame ras savo dvasia dalyvaujantį pilietį. Jaunimui praeities su dabartimi įskiepiant gyvenan- priklausomybės jausmą, būt ir kadaise gyven- čiai tautos bendruomenės dvasia ne tik iš gyvųjų, nusiai. Juk tautų, bet ir iš -

Šeštadienio mokykla kaip tik ir yra pasiry- žusi išauklėti savo kalba, savo rase, savo visa praeitimi besididžiuojantį, sąmoningą, susi- pratusį, veiklų lietuvi. Tad jos darbą turimose sąlygose reikia vertinti labai teigiamai ir dėti visas pastangas, kad lietuviškasis jaunimas ją lankytų.

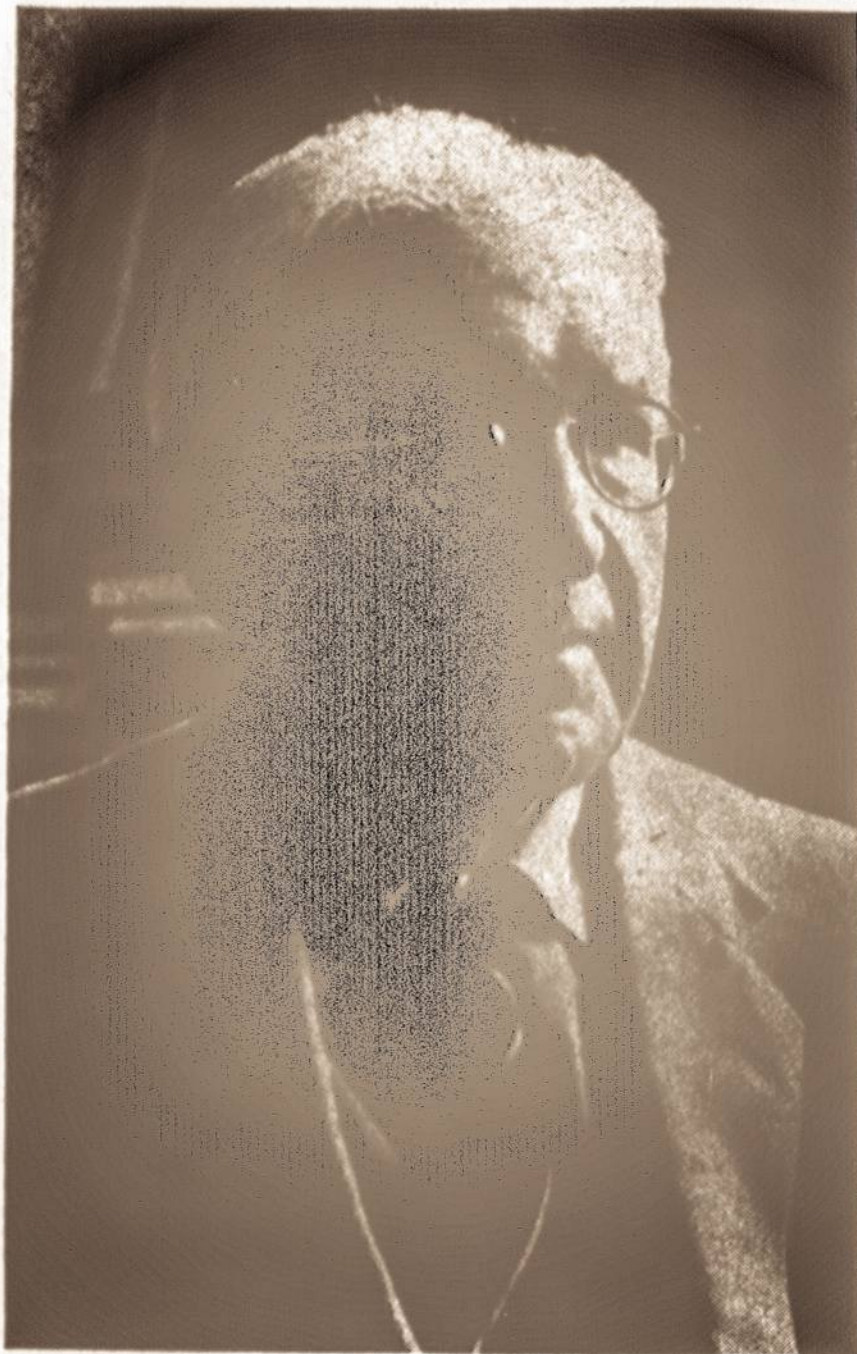
Tačiau visą liuanistinų dalykų mokymą šeimos negali pavesti tik mokyklai ir manyti, kad tuo jau viskas padaryta. Šeima turi budėti; kiek ir kaip toje mokykloje mokoma, turi padėti mokytojams, kad jų darbas duotų gerų vaisių. Ir svarbiausia, tėvams turi rūpėti, kaip vaikai gilina liuanistines žinias šeimos pastogėje.

Tautinės jaunimo sąmonės palaikymu bei stiprinimu turi stiebtis visa mūsų išeiija.
A. DIMAS

DIDELIS MAŽLIETUVIS

DAILININKUI PRANUI DOMŠAIČIUI 80 METŲ

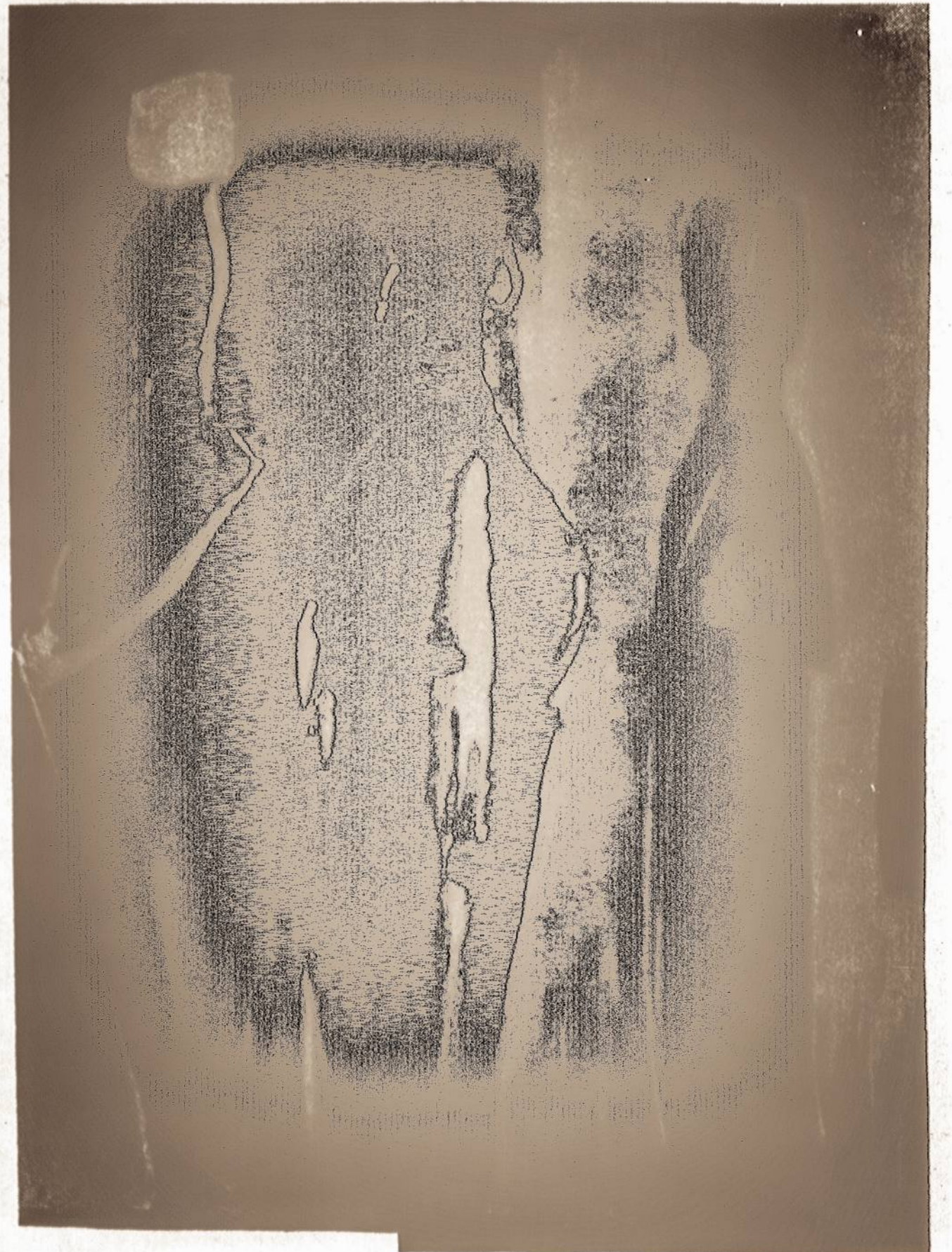
Jei niekas kitas, tai bent aš priminsiu Vienybės skaitytojams, kad prieš 80 metų Klaipėdos krašte, Vilukiemyje, gimė Pranas Domšaitis, dabar Cape Towne, Pietų Afrikoje, gyvenantis, ir turbūt iš visų mūsų gyvų ir mirusių dailininkų yra labiausiai pagarsėjęs bei vertinamas už Lietuvos ribų. Taigi rug- sėjo 15 sueina šiam mažlietuviui menininkui aštuoniasdešimt!

Ne tik šį rašančiam, bet ir kiekvienam Liet. Enciklopedijos skaitytojui turėtų būti žinoma, kad Domšaitukas iki 25 metų buvo savo tėvų žemės ūkio sukūrio vėtomas ir mėtomas. Atseit, tik 1905 metais teptukas jam pakuteno širdį, nes tada jis išvyksta į Karaliaučių, vėliau į Berlyną dailės mokyti. Ir lyg tyčią pasitaikė, kad tuo metu ir kiek vėliau Jėfųkai; jos meno pasaulyje dėjos neparyn galva visa apverčiama aukštyn kojom

S. Lozoraitis

Jungtinių Tautų Or- ganizacijos XV Gene- ralinės Asamblėjos proga turiu garbės pa- kartoti Organizacijai griežtą protestą prieš Sovietų Sąjungos tebe- vykdomą Lietuvos ne- teisėtą okupaciją ir komunistinę prispau- dą. Šis sovietų smur- tas pasirodo dar bla- resnis, sugretinus jį su pastaraisiais Af- rikos įvykiais.

Tą chaosą, kuris da- bar viešpatauja tarp- tautinėje bendruome- nėje, parodo taip pat faktas, kad iš vienos pusės pripažįstama teisė į apsisprendimą ir nepriklausomybę šimtui milijonų afri- kiečių buvusiose kolo- nijose, iš kitos gi to- leruojama aršiausias kolonijalinis režimas, kurį Sovietų Sąjunga yra primetusi beveik pusei Europos, Sovietų sudarytos Centro ir Rytų Europoje netei- sėtos padėtis akivaiz- doje vargiai bėra rei- kalo ypatingai pabrėž- ti, kad jeigu Jungtinės Tautos nepasiryš ginti sovietų pavergtųjų tautų teises, civilizuo- tasis pasaulis gali nu- stoti vilties.

P. DOMŠAITIS - Trys figūros

J. Žmuidzinas

dailės visata! — Munchene revoliucija; Vasili Kandinski sukūrė pirmuosius savo tapybinius abstraktus, kaip antai "Improvizacija XXIII" ar "Improvizacija V"; 1896-asis ten įsikūrę trys rusai dailininkai — minėtas Kandinski (pati stipriausia asmenybė) (1866 - 1944), A. Javlėnski (1864 - 1941) ir baronesė Mariana Verefkin (1870 - 1934) kartu su vokiečiais A. Kubin, A. Kanoldt ir dailininkė G. Munter įsteigė draugiją (Neue Kunstlervereinigung), kurios kiekvienas narys dailininkas kuria pagal savo pašaukimo polinkius. Jų tikslas tapyti to- kius paveikslus, kurie išreikštų daugiau kaip dailininko objekto paviršių, nes anot tai sąjun- gal priklausanti Paul Klee (1879 - 1940) "objekto dydis išsiplėčia, kai į objektą daili- ninkas įsigilinęs pamato jog daiktas yra dides- nis negu jo paviršiaus išmatavimai rodo". Nėgana to, V. Kandinski ir Franz Marc (1880 - 1916) paruošė savo meno kūrybos filosofijos almanachą — BLAUER REITER, pavadintą pagal Kandinskio medžio raizinį, vaizduojant žirgą su jojiku mėlynu švarku. Tas dinamiškas mėlynasis raitininkas tapo naujos dailininkų bendruomenės simboliu. Gi Kandinskio mintys dėl meno sudarėties epochą buvo įkūnytos į jo veikalą DAS GEISTIGE IN KUNST".

Kaip matom, pabėgęs nuo žemės ūkio, Pranas Domšaitis pataikė po pačiu naujos dvasios žaibų skrodžiamu dangum, tad ne- nuostabu, kad po juo pradėjęs ir toliau tęsęs teptuko baudžlavą tapo visą gyvenimą "mo- dernistu" dailininku.

Prieš pat paskutinį pas. karą Pranas Dom- šaitis būdamas Vokietijos Meno Akademijos narys ir lauretas yra laikomas vienas iš de- šimties geriausių Vokietijoje dailininkų. Jis yra gavęs daug premijų ir nemaža jo paveikslų kabo įvairiuose Vokietijos muziejuose. 1946 m. jis dalyvavo kartu su mūsų T. Valium ir kitais menininkais lietuvių dailininkų parodoje Bre- genze Austrijoje.

Paskutiniu metu jo paroda suruošta Pietų Afrikoje sukėlė meną kritikams didelę gėdą, tabą dėl jo nepaprastos kūrybinės, ra nė meninės jaunatvės, kurios neafininkai (Aplė keturis kartus už jį jausms).

tai plačiau pateiktas. Ši didžios kūrybinės asme- Miela svirtą dešimtį žengiantį ir lietuviu nybę rėbegarsinantį mažlietuvi menininką Jo ūtiečio Kristijono Donelaičio žodžiais: "Svelks kvietkelėmis pasidžiaugęs, Svelks. Dieve duoki sulaukti dar daug pavasario švenčių!"

KIEKVIENA PARTIJA NORĖS VIS KITOKIOS LIETUVOS

BET BUS DIDELIS NUOSIMTIS IR TOKIŲ, KURIE JOKIOS LIETUVOS NENORĖS...

Ateities iliuzijos

Pagal vyskupą vyresniosios kartos Lietuvos patriotai-pabėgėliai naivūs esą, jei neatsisakys tokios Lietuvos, kokią paliko. Bet, matyt, ir vyskupas turi iliuziją, sakydamas, kad ateities Lietuva nebus 1918 metų Lietuva. Juk tas lygiai tinka ir Amerikai: ir ji nebus visada tokia, kaip dabar ir kai laisvinsis Lietuva. Nė viena idėja nėra atskirta nuo kitų. Jei keisis Europa, keisis Lietuva, keisis ir Amerika. Visos idėjos košiasi iš vieno krašto į kitą. Joks didesnis dalykas neišrieda be sąryšio su kitais.

Ekscelencija pranašauja: esą Lietuva nebūsianti, kaip šekyst-e Kuwait arba kaip 1918 metų Lietuva. Kas nebus, lengva pasakyti — aišku kiekvienam. Neigiamas būsimos Europos nusakymas — ji nebus šokia, nebus tokia — tai dar ne vizija. Ir labai pigus nusakymas. Ir pats Ekscelencija dabar toli gražu ne toks, kaip buvo Lietuvoj ar Vokietijoje...

Bet visai kas kita numatyti, kas bus. To vyskupas taipgi nežino. Nors ir kažin kaip naiviai jis vaizduojaš pabėgėlius, kad jie esą verkšlens ir dūsauja dėl praeties, jau nepriklausomybės kovose savanoriai kariavo ne už kunigaikščių Lietuvą ir ne už unijų laikų Lietuvą.

Kodėl vysk. sako, kad išsilaisvinusi Lietuva bus kitokia? Ar mes, 10 metų pagyvenę šiame krašte, jau išprotėjom? Tiesa, kad didmiesčių triukšmas žmones gerokai sukvaillino, bet dar ne tiek, kad reiktų sąvokas keisti, grabalioti, kaip aklieams, patamsy apie tai, kas yra laisvė ir nepriklausomybė.

Kokios Lietuvos norime?

Naujosios Europos alchemikai mums nuolat kužda, kad tokios Lietuvos, kaip pirma, nebus: ji turės federuotis su kitomis valstybėmis į di-

desnį junginį. Dabar ne tiek svarbu, kokia bus jos valstybinė forma. Lietuva ir lietuvių tauta turės būti — ir ne ant Marso, bet prie Baltijos! Lietuva buvo visokia: ir su Vilnium ir be Vilniaus, ir su bolševikų įgulomis ir be jų, bet vistiek buvo Lietuva, nes joje buvo lietuvių. Tačiau jei pasiklausime vyskupo įtaigomis, tai lietuvių griečiausia neliks nei ten nei čia...

Ar turėtume tikėtis, kad po pasaulio ir Europos persitvarkymo, lyg po kokio kataklizmo, naujai išdygsianti ir nauja lietuviybė, gal būt, "patrauklesnė" ir priimtinesnė net jaunimui? Gal, nesant griežtai tautinės valstybės, galima būsia likti ir problematiniu lietuviu?

O dar ko gero ir nauja vieta Europoj mums būtų parinkta ne prie Baltijos jūros, kad nebūtume, anof šių laikų mūsų poeto, "Europos priemenėje". Visa tai iš anksto įsivaizduodami, būtume, kaip tie menko tikėjimo žmonės, kurie mano, kam aš čia būsiu padorus ir teišus: o gal po mirties nebus nei dangaus nei pragaro, o bus visai kažkas kitaip, ką dabar sunku mums numatyti.

Jeigu kas nors darysis pasauly, tai darysis ir anapus Berlyno, taigi ir Lietuvoj. Kaip žmogus žmogui daro įtakos, taip ir santvarka santvarkai, valstybė valstybei. Dabar per anksti svarstyti, kokia bus valstybinė forma, socialinė sąranga, konstitucija, mados ir meno modeliai, net ir teritorijos dydis. Svarbiausia, kad Lietuva išlaikytų savo tautinio būdo absoliutų savitumą. Kai tik, skolindama iš kitų savo noru ar priverstinai prisilims svetimas ypatybes, tuo pačiu nustos savo pirminio tautinio pobūdžio, nežiūrint, kokia būtų valstybinė santvarka ir kokio dydžio gyvenamasis plotas. Kokybė keičiasi, madoms (konstitucijai, vyriausybei) keičiantis. Svarbu, kad ji bus LIETUVA.

Ji nebūsianti tokia, kaip 1918 m. Kiti laikai, kiti žmonės... Aišku, negalės būti nė tokia, kaip 1940 m. O jei ilgiau bus pavergta, gal tuo laiku Europoj atsiras naujos valstybinės santvarkos. Taigi veltui dabar sakytime, kad mes norim katalikiškos Lietuvos demokratinius pagrindais. Būtų tik tuščias spėliojimas. Mes norim LAISVOS Lietuvos.

Kam čia dūsauti ir kalbėti — geriau pasitarti su numatančiais valstybių vyrais... Bet Ekscelencija galėtų žinoti, kad tie politikai į svetimus reikalus žiūri pro savo šalies ir valstybės reikalus. Jie nėra tie gailiausiai samariečiai, kurie, nutraukę savo kelionę, susidomėję mūsų žaizdomis, mus užkeltų ant savo asilo, o patys eitų pėsti. Kokia nors popierine teise ar teisėtumu, kaip ir anuomet 1918-21 metais, taip ir dabar, negalima nei pasitikėti nei pasikliauti. Valstybė tik tada paremia kokios kitos valstybės reikalus, jei šioji remia anos reikalus. Čia niekas nedaroma iš mellės ar draugystės. Juk ir Lietuvos nepriklausomybės pradžioje buvo Santarvininkų Taryba, kuri oficialiai laikėsi teisingumo dėsnį. Betgi žinome, kaip buvo "remiamas" mūsų reikalas, nustatant Lietuvos sienas su Lenkija. Tur būt, daugumas dar prisimename vyriausiąjį santarvininkų vadą Fochą ir jo atstovą Lietuvoje plk. Reboul šunybes. Prisimename taipgi, kokia mums buvo "palanki" vadinama Ambasadorių konferencija, Lokarno paktas ir t. t. "Jei anuomet (nepriklausomybės pradžioje) būtume pasikliovę tik kitų pažadais, bet neįstengę apginti savo pačių jėgomis, greičiausia nepriklausomybės niekuomet nebūtume sulaukę" — pirmojo Lietuvos savanorio, vėliau diplomato, Kazio Škirpos žodžiai (knygoje "M. Sleževičius", 286 pusl.).

Bus daugiau

DEŠINĖJE: Vaclovas Sidzikauskas, naujai išrinktas Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininkas, su dr. A. Trimaku (dešinėje) Vliko pirmininku, posėdžio metu. Ta proga Lenkų delegacijos pirmininkas Korbonski pareiškė, kad "mes vėl patekome į Lietuvos dinastijos rankas..." Sidzikauskas, kuris be to yra Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas, iki šiol buvo Pavergtųjų Europos Tautų Seimo vicepirmininkas. Atvykęs prieš 10 metų į Ameriką, buvęs Lietuvos respublikos pasiuntinys Berlyne, Tautų Sąjungoje ir Londone, ministeris V. Sidzikauskas visą laiką vaidino pirmąją vaidmenį vadina- my egzilų tarpe.

V. Mazelio nuotr.

Bendruomenė žengia pirmyn, sako dr. Petras Vileiškis

Ryšium su įvykstančiu Amerikos Lietuvių Bendruomenės Tarybos suvažiavimu Čikagoje, Vienybės reporteris kreipėsi į dr. Petrą Vileišį (Waterbury) prašydamas atsakyti į keletą klausimų. Dr. P. Vileišis, Europos karui užsiliepsnojus, atvyko vienas iš pirmųjų į Ameriką ir čia, kaip sakoma, matęs šilto ir šalto — dirbo geležies liejykloje ir t. t., jis yra Bendruomenės pradininkas ir vienas jos organizatorių. Šiandien dr. P. Vileišis yra įleidęs šaknis Amerikoje, prasisiekęs biznyje, bet tuo pačiu kartu rūpinasi Bendruomenės gerove — vadovauja jos apylinkei ir t. t.

— Yra žinoma, daktare, kad Jūs esate labai daug laiko

ir energijos paaukojęs Bendruomenės labui, todėl būtų įdomu patirti Jūsų nuomonę kai kuriais ją liečiančiais klausimais. Pavyzdžiui, ar tiesa, kaip dabar kai kas skelbia, kad Bendruomenė nedaranti jokios pažangos?

— Netiesa. Priešingai, Bendruomenė žengia pirmyn ir nuo to laiko, kai ji čia buvo įsteigta, padaryta milžiniška pažanga, ypač kultūros srityje. Tik pažūrėkite, kiek šiandien yra Bendruomenės pastangomis išlaikomų lietuvių kalbos mokyklų Amerikoje. Ar galėtų gyvuoti tos mokyklos, jeigu Bendruomenė jomis nesirūpintų, jeigu jų neselptų. Kalbant apie lituanistines mokyklas, nereikia pamiršti, kad šiais metais

jās lanko išimtinai Amerikoje gimę lietuvių vaikučiai. Daugelis jų yra Amerikoje gimusių tėvų vaikai, kurie jau nebe kalba lietuviškai. Baigę tas mokyklas, jie betgi ne tik kalbės, bet ir galvos lietuviškai. Tai vis Bendruomenės nuopelnai. To nebuvo anais laikais, kai Bendruomenės organizavosi... Vadinasi, pažanga šioje srityje yra neabejotina.

— Ar Jūsų manymu, Bendruomenė turėtų dirbti vien tik kultūros bei svietimo srityje?

— Ne, mano supratimu, Bendruomenė turėtų rūpintis visais lietuviams rūpimais klausimais — politika, bizniu, socialiu gyvenimu ir t. t. Imkim kaip pavyzdį mano apy-

linkę. Bendruomenės pastangomis, iki šiol jau net du lietuviškai ir itališkai. Paskiautos kalbos buvo kartojamos iš radijo stočių. Rezultate, aš, vienintelis iš lietuvių, buvau pakviestas į pirmąją prezidento Eisenhowerio inauguraciją.

— Ar, Jūsų manymu, Bendruomenė turėtų aktyviai dalyvauti ir Lietuvos laisvinimo akcijoje?

— Taip. Bendruomenėje nėra nė vieno nario, kuriam nerūpėtų Lietuvos laisvinimo reikalai. Pagaliau, kas gali Bendruomenę uždrausti rūpintis Lietuvos laisvinimu? Tai kiekvieno lietuvių pareiga, o juo labiau — kiekvieno Bendruomenės nario. Ar, pavyzdžiui, žydų bendruomenė

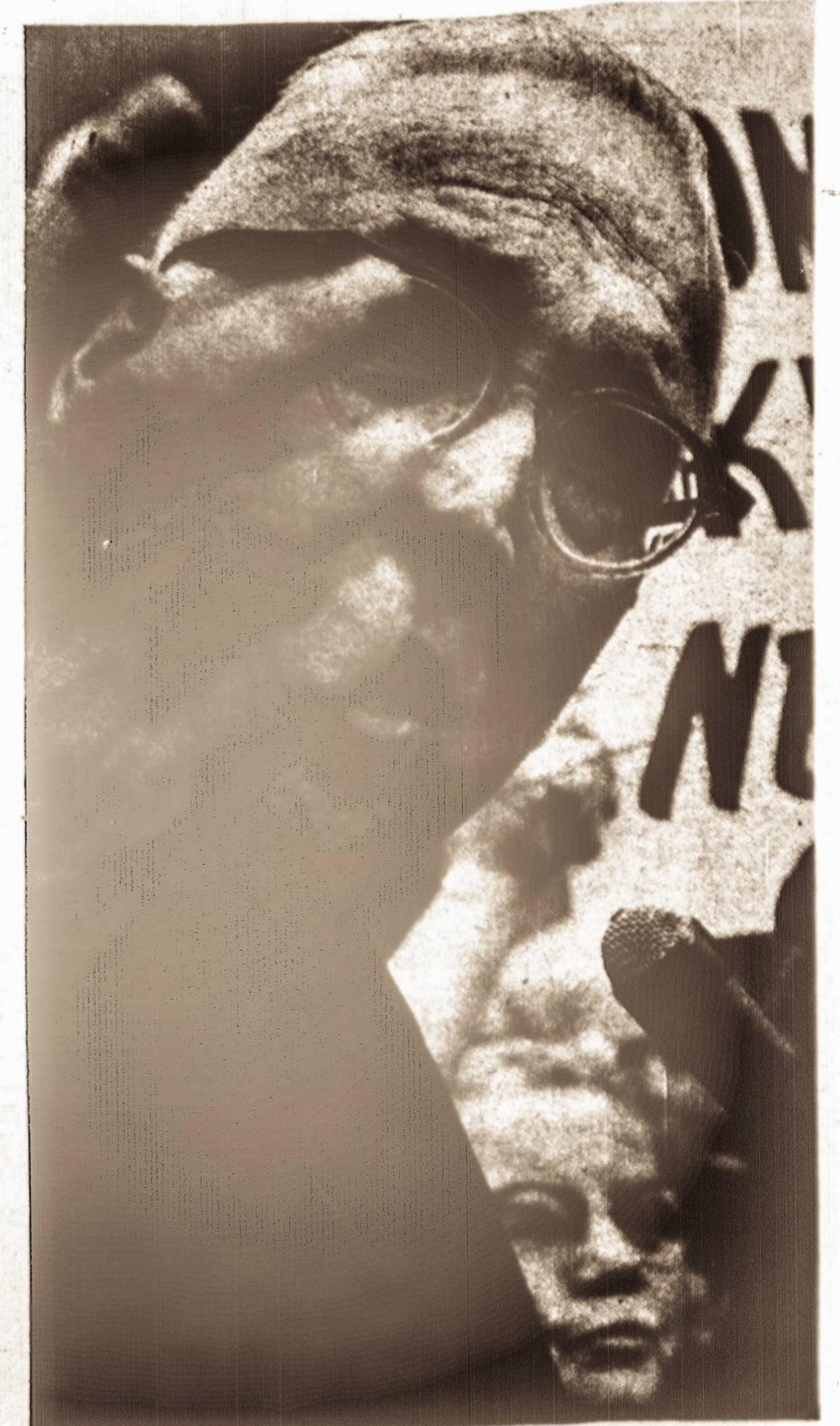
kiškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai ir itališkai. Paskiautos kalbos buvo kartojamos iš radijo stočių. Rezultate, aš, vienintelis iš lietuvių, buvau pakviestas į pirmąją prezidento Eisenhowerio inauguraciją.

— Ar, Jūsų manymu, Bendruomenė turėtų aktyviai dalyvauti ir Lietuvos laisvinimo akcijoje?

— Taip. Bendruomenėje nėra nė vieno nario, kuriam nerūpėtų Lietuvos laisvinimo reikalai. Pagaliau, kas gali Bendruomenę uždrausti rūpintis Lietuvos laisvinimu? Tai kiekvieno lietuvių pareiga, o juo labiau — kiekvieno Bendruomenės nario. Ar, pavyzdžiui, žydų bendruomenė

(Nukelta 18 psl.)

Lietuviai su republikonų virsūnėmis

J. Tysliavos, Jr. nuotraukos

KAIRIAJAME KAMPE: Viceprezidentas D. Nixonas kalba tautinių grupių atstovų konferencijoje Washingtone.

KAIRIJE: Lietuviai su Kerstenu (buvusiu kongresmanu) pietų metu Washingtone. Iš kairės į dešinę: V. Tysliaviėnė, K. Stephens - Steponavičius, A. S. Trečiokas, Wm. Kvietkas, kun. L. Jankus, J. Pušukonis, adv. T. Mack, Ch. Kersten.

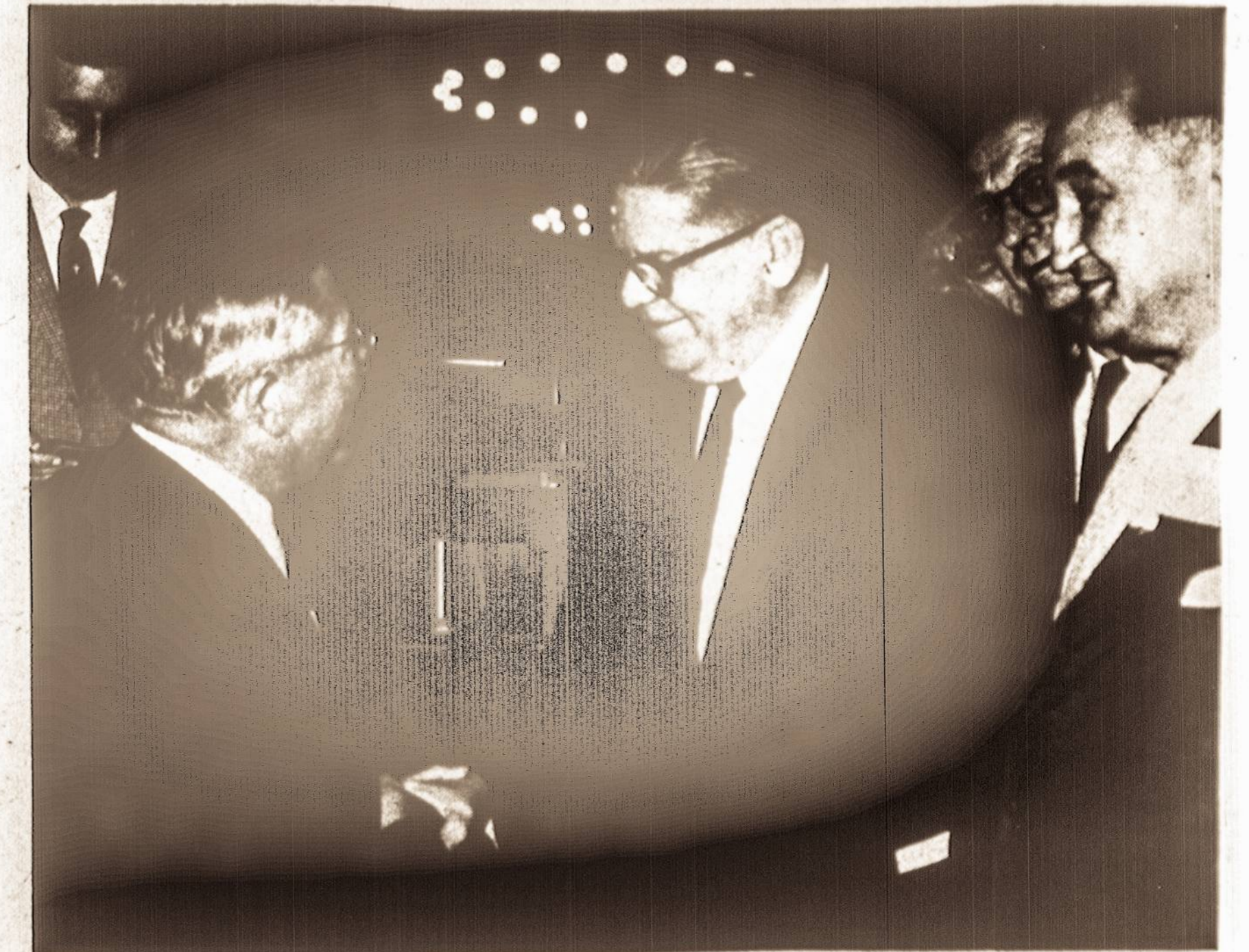
Kai Republikonų partijos kandidatas į prezidentus Nixonas kalba tautinių grupių atstovams Washingtone, tai prezidentas Eisenhoweris pozuoja Vienybės fotografui...

○○○○

V. Mazelio nuotrauka
PRELATAS JONAS BALKŪNAS, po ugningos kalbos, pasakytos Pavergtųjų Europos tautų vėliavų pakėlimo ceremonijose, kurios įvyko praeitį antradienį New Yorke, kalbasi su Amerikos spaudos atstovais, jiems sakydamas: "Žiūrėkite, Jungtinės Tautos turi iškėlusios net satelitinę valstybę vėliavas, bet Lietuvos vėliavos nėra..."

Tai buvo praeito karo pabaigoje, kai velionio Antano Olio iniciatyva Republikonų partijos centro būstinėje Washingtone įvyko pirmasis lietuvių republikonų suvažiavimas. Tada buvo įsteigtas lietuvių skyrius prie Republikonų partijos. Iš kairės į dešinę: (sėdi) W. F. Laukaitis, V. Tysliaviėnė, Carol Reece (Rep. partijos centro sekretorius), kongresmanas Brown, prelatas J. Balkūnas, dr. M. J. Vinikas, M. Paschall. Stovi: republikonų veikėjas iš Conn. valstybės (pavardė nežinoma), Wm. Kvietkas, velionis Antanas A. Ollis, adv. A. O. Šalna, J. Tysliava, inž. P. J. Žilūrys, J. Valaitis.

VIENYBĖ: Dr. M. J. Vinikas, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretorius, ilgametis Republikonų partijos narys, sveikinas su Darbo sekretorium Mitchell, aktyviai dalyvavusiu tautinių grupių atstovų konferencijoje Washingtone.

J. Tysliavos, Jr. Nuotraukos

Lietuvos Garbės Konsulas adv. A. O. Šalna (dešinėje) sveikinas su viceprezidentu Nixonu. Viduryje stovi A. S. Trečiokas.

Bendruomenė žengia...

(Atkelta iš 5 psl.)

Amerikoje, kuri čia, gal būtų, yra geriausiai organizuota, nesirūpina Izraelio reikalais? Tiesa, kad Amerikos Lietuvių Taryba ir Vyriausias Lietuvos Laisvinimo Komitetas yra oficialūs Lietuvos laisvinimo veiksniai. Bet juk ir tie veiksniai, įskaitant Balfą, yra Bendruomenės padaliniai.

— Jums be abejo teko girdėti priekaištų, kad Bendruomenės rinkimuose dalyvavo tik 7,000 balsuotojų. Kitais žodžiais, Bendruomenė nėra įgaliota kalbėti visos visuomenės vardu...

— Tai nesąmonė! Tegu tie priekaištų autoriai įvardina bent vieną lietuvių organizaciją, kurios viršininkų rinkimuose būtų dalyvavę daugiau balsuotojų, negu Bendruomenė rinkimuose. Gal susivienijimas Lietuvių Amerikoje, kurio balsuotojų skaičius niekad nesiekia keturių tūkstančių? Tas pats yra su kitomis mūsų tautinėmis bei lokalinėmis organizacijomis. Pavyzdžiui, Waterbury yra du lietuvių klubai, kurie turi po 1,000 narių. O kiek narių susirinka balsuoti? Nuo 50 iki 75. Tai ir viskas. Balsuotojų skaičiumi negalima pasverti Bendruomenės idėjos, kuri yra visuotina.

— Ar tiesa, kad Bendruomenė nesirūpina jaunimo organizavimu?

— Netiesa. Pavyzdžiui, mūsų apylinkėje yra dešimtys jaunuolių, kurie Bendruomenės pastangomis gauna mokslapilnigius. Galiu nurodyti visą eilę tokių studentų. Pav., Rymas Martinas Conn. universitete pripažintas kaip gambiausias aktorius. Jis, be kita ko, yra žinomo anglų aktorius Gelgudo giminaitis... Kai kurie jų, kaip Taraskevičiūtė ir Brazauskaitė, yra gavę net po dvi stipendijas. Moksle pasižymėjo tokie Bendruomenės jaunuoliai, kaip Antanas Saulaitis, Marija Saulaitytė, Vaitkus, Šlapkūnas, Taraska, Čempė ir eilė kitų. Tai vis mūsų vaikai, kuriais Bendruomenė rūpinosi ir rūpinasi.

— Kaip Bendruomenė sprendžia savo finansines problemas?

— Savo pareigas, kiek tai liečia solidarumo mokesčių, mes atliekame sąžiningai. Bet Bendruomenės vadai turėtų žinoti, kad mes gyvename pinigų aruode. Amerika yra pasakiškai turtinga šalis, ir čia yra tūkstančiai organizacijų, kurios remia kitų kilnias pastangas. Pavyzdžiui, Zydų bendruomenė iš United Fund kasmet gauna nemažai pinigų. Lietuvių bendruomenė, kuri savo keliu tą fondą remia, taip pat galėtų gauti pinigų savo reikalam. Bendruomenė iš įvairių amerikiečių šaltinių kasmet gali gauti dešimteriopai dau-

giau, negu ji surenka solidarumo mokesčiais. Tai dera išidėmėti ir kitoms Bendruomenės apylinkėms, ne vien mūsų. Mes čia turime uolių veikėjų, net Amerikoje gimusių tarpe, kurie mums padeda spręsti finansines problemas. Bet aš girdžiu, kad kitose apylinkėse tie veikėjai tereikalingi tik tol, kol jie reikalingi, bet kai ateina tautos šventė, tai tie darbuotojai atsiduria "raupsuotojų" vietoje, jie nustumiami į šalį. Taip elgdamiesi, mes negalim tikėtis talkininkų Amerikoje gimusios visuomenės tarpe. Be to, neprivalome pamiršti, kad Amerikoje gimę lietuviai pageidauja visų lietuvių vienybės. Partijos ir jų ginčai jiems nerūpi. Bendruomenė yra vienintelė vieta tai visų lietuvių vienybei įgyvendinti, nes Bendruomenę sudaro visų pažvalgyti lietuviai. Nemo-kėdami iš savo tarpą įtraukti Amerikoje gimusių lietuvių veikėjų mes juos paliekame tarp amerikiečių — jie darbuojasi Raudonojo Kryžiaus skyriamuose ir kitose amerikiečių organizacijose bei institucijose. Kiek tai liečia mano gyvenamąjį Waterbury miestą, turiu pasakyti, kad tokių Amerikoje gimusių tarpe mes turime vietas- kleboną kun. Gradeckį.

Jis yra didelis Bendruomenės rėmėjas. Jis pavyzdinai tvarko lituanistikos mokyklą ir iki

Dr. Petras Vileišis

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

šiol, nuo to laiko, kai buvo atkeltas iš New Haveno, jau numokėjo kelias desimtis tūkstančių dolerių parapijos skolų.

— Kokie, Jūsų manymu, turėtų būti Bendruomenės ateities planai?

— Pirmoje eilėje reikėtų organizuoti naujas Bendruome-

nės apylinkes. Pavyzdžiui, mes iki šių metų galo esame pasiryžę suorganizuoti naujas apylinkes Bridgeporte, Ansonia, Tarringtone, Manchesteryje ir Westfield (Mass.) Daugelis nuostebos sužinoję, kad dešimtys visos tos naujos apylinkės bus vadovaujamos išimtinai Amerikoje gimusių lietuvių. Yra klaidinga manyti, kad be darbo galima ką nors atsiekti. Taip pat yra klaidinga manyti, kad jau ir taip trumpai nukirptoms avėlėms reikėtų dar ir kailis numauti... Čia aš ir vėl grįžtu prie to, ką jau esu minėjęs: Jieškodami naujų žmonių, kartu privalome jieskoti ir naujų pajamų Bendruomenės reikalam. Be Bendruomenės narių solidarumo mokesčio, reikia jieskoti pajamų šaltinių ir kitur.

— Kokie dabartiniai Bendruomenės santykiai su Amerikos Lietuvių Taryba ir kitais Lietuvos vadavimo veiksniais?

— Bendruomenė, kaip minėjau, remia visas Lietuvos vadavimo veiksnų pastangas. Bet Altos žmonės turi žinoti, kad Bendruomenės veikėjai nėra vien tik lietuvių kalbos mylėtojai. Be to, Altos vadai turėtų būti renkami, kaip ir Bendruomenės viršininkai, o ne politinių grupių skiriami, kaip iki šiol būdavo.

— Paskutinis klausimas, daktare: Kurio krašto lietuvių bendruomenė, Jūsų manymu, yra geriausiai organizuota?

— Atvirai pasakysiu — Kanados lietuvių bendruomenė. Gal todėl, kad Kanados lietuvių bendruomenė nėra tokia gausi, kaip mūsų. Amerikos lietuvių bendruomenė, palyginti su kitų kraštų lietuvių bendruomenėmis, yra gausiausia, tik jai trūksta dinamizmo, akcijos bei darbo spartos. Pavyzdžiui, ateinančiame Tarybos suvažiavime bus svarstoma (Pabaiga 10 psl.)

Waterbury lietuvių bendruomenės apylinkės valdyba viename iš vasaros pramogų gamtoje. Iš kairės į dešinę: K. Seliokas, M. Kleinaitis, dr. P. Vileišis (pirmininkas), Z. Dzielininkaitis, Jonas Valaitis, Genovaitė Valiūnienė.

INITIUM SEMESTRI

Vasaros džiaugsmams pasibaigus, visi grįžome atgal į savo universitetus. Vieni nekantraudami pamatyti senų draugų ir naujų, profesorių, kiti truputį nuliudę, kad taip greit praslinko gražios atostogos. Vieni pasiryžę šį semestrą rimčiau imtis už knygų, kiti — nepadarę nauju rezoliucijų žinodami iš patirtos praeities, kad vistiek jų nesilaikys. Savo tarpe pastebėjome taip pat daug naujų veidų, kuriems tik ką atsivėrė aukštojo mokslo vartai. Jų akyse nelabai drąsus žvilgsniai, tačiau pilni vyžto nepasiduoti naujos aplinkos neaiškumams ir stengtis ko greičiau išjungti į studentijos gretas. Būdami jau seni vilkai ir prisimindami savo sunkias "freshmano" dienas, jauskime pareigą padėti jiems apsiprasti ir susipažinti su naujai atsivėrusiu gyvenimo keliu.

Lietuviška studentiška dvasia reikalauja daugiau negu mokslo. Ji taip pat trokšta linksmos studentiškos nuotaikos, kurią randame įvairiuose lietuviškuose subvimuose. Užtat kiekvienam semestru prasidėjus yra rengiami "Initium semestri" pobūviai. Šiais metais New Yorke akademiniame skautų "Initium semestri" pobūviai. Šiais metais New Yorke akademiniame skautų "Initium semestri" pobūviai. Šiais metais New Yorke akademiniame skautų "Initium semestri" pobūviai.

Tad pradėjome šiuos mokslo metus linksmoje lietuviškoje studentiškoje nuotaikoje, atsilankydami gausiai į "Initium semestri" vakarą, kuris įvyks spalio 1 d., 7 val. vakare Festival salėje New Yorke.

Nepamirškite atnaujinti Vienybės prenumeratą!

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket
(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS—TAIP PAT APDRAUDŲ REIKALAIS KREIPKIS Į

AMERICAN HOME REALTY

84-14 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. — (Forest Parkway stotis)
Tel. Hlckory 1-5220

Advokatas William J. Drake
Licensed Real Estate Brokeris

Pagalvok apie savo ateitį — ieškok tinkamą namą savo šeimai ir sau. Neatidėliok, bet ieškok, ir kreipkis į

AMERICAN HOME REALTY

Šiai firmai vadovauja biznyje patyręs advokatas WILLIAM J. DRAKE. Jis gerai apylinkę pažįsta, nes čia buvo kandidatu į Kongresą. LIETUVIAMS SPECIALUS PATARNAVIMAS. Šioje firmoje apdrausk savo namus, baldus nuo gaisro. Apdrausk nelaimingus atsitikimus prie savo nuosavybės. Nė per vieną kitą greičiau nuosavybę neparduosi. Niekas kitas Tau nesuras tinkamesnių namų.

Akademinio Skautų Sąjūdžio stovyklos literatūrinis vakaras. D. Alytaitė skaito lietuvių rašytojų ištraukas.

G. Peniko nuotr.

Akmenė - dešimtoji ASS stovykla

Pirmąją rudens savaitę grįžiam Palisades Interstate Parke susibūre pusantro šimto studentų skautų. Vakaris aidėjo "Aras", skambėjo juokas, vylyjo akordijono subuojaanti, svajojanti daina. Dienomis, Puntuko afiteatre, virš stiklinio, Zaliu pušų vainiku pasipuosusio ežero girdėjosi prelegento žodžiai, klausytojų komentarai. Melsvam danguje, pro medžių viršūnes žaidė saulė. Nuotaika jaunatviška, akademiška, ryžtinga, rimta ir darbšti. Susirinkom ne vien pasilinksinti, patriuksmauti bet taip pat pagalvoti, pasidalinti mintimis, lietuviška dvasia ir kartu pajieškoti naujų, idėjų, naujų atsakymų į tuos pačius varginančius klausimus.

Stovyklos dienos buvo paprastai pilnos. Programa buvo įdomi, turininga ir gan įvairi. Pirmadienį įvyko organizaciniam reikalams pašvęsta ASS sueiga. Trumpai peržvelgta per nuveiktus darbus, pristatyta nauja centrinių organų valdyba, padaryti pranešimai Mūsų Vyčio ir Salpos Fondo reikalais. Sekė fil. A. Dundzilos kontro-

versali paskaita — "Lietuviybės aspiracijų sviesoje," kurioje pabrėžtas "Lithuanian by culture" jaunuolio tipas. Prelegentas rekomendavo kurti lietuviškos — amerikietiškos aplinkos sintezę 12 — 18 m. jaunimui, mokyti Lietuvos istoriją angliskai, ir įvesti anglų kalba dėstomą lietuviybės kursą parapijinėse lietuviškose mokyklose. Nenuostabu, kad šios gan radikali išvada susilaukė gyvų diskusijų. Po pietų, senj. A. Saulaitis, Jr. pravedė patsnekesį apie skautiškąją spaudą, jos uždavinius, siekimus ir trūkumus.

Antradienis vėl pradėtas susirinkimais. SS sueiga, kurioje diskutuotas naujasis statusas ir sąjūdžio persiorganizavimas, pravesta CV pirm. senj. R. Šlenio. Tuo pačiu laiku, laiku, filisteriams skirtoje paskaitoje, prof. Ignas Končius apibūdino caro Rusijos studentų gyvenimą ir jo ryškesnius bruožus. Pasilsėjus, vėl prie Puntuko, klausytis fil. dr. A. Musteikio paruoštos paskaitos "Lietuviškosios kultūros susitikimas su amerikoniškąja." Ši jau visiem gerai pažįstama bet vis aktuali tema buvo įdomiai ir vaizdžiai išvystyta.

Trečiadienis buvo ypač įdomus. Buvo sudaryti trys diskusiniai būreliai. Senj. A. Saulaitis, Jr. kalbėjo apie "Konkurenciją ir bendradarbiavimą tarp skautų vienetų ir ASS." Konfliktas tarp šių dviejų skautybės išraiškų nors ne esminis ir ne visados ryškus, kai kuriais atvejais neišvengiamas. Juk dviejom grupėm, nors ir toje pačioje organizacijoje, tiek pat laiko ir energijos negalėsi pašvęsti. Tad kyla asmeniško spsisprendimo klausimas: kas svarbiau — ASS ar Lietuvių Skautų Sąjunga? Iš tikrųjų tai bendradarbiavimas tarp šių dviejų organų būtinas abiem. ASS gali duoti gabių vadovų;

LSS pritrauks prieauglį į ASS. Iš ASS pusės laukiama glaudesnių ryšių su Brolija ir Seserija ir nuosirdaus dalyvavimo skautiškųjų vienetu veikloje.

Kitame būrelyje, fil. A. Avizienis nagrinėjo kultūrinės autonomijos klausimą, pabrėždamas sociologo Riesmano išvadas. Jis suskirsto pasaulio visuomenę į "other directed" ir "inner directed." Pirmoji vyrauja Amerikoje, o antroji Europoje. Lietuviškasis išeivijos jaunimas pateko į tų dviejų visuomenių ir jų kultūrų kryžkelę. Šeima jame ugdo emocijnį, vidujinį prisirišimą ir meilę Lietuvai. Lygiagrečiai Amerikos visuomenė, jos mentalitetas, ir jos išoriniai elementai t. p. formuoja jaunimo vertybes. Šiai "other directed" visuomenei būtinas konformizmas ir prisitaikymas prie masės. Tuo pačiu, kūrybingumas suvaržomas. Lietuviškasis jaunimas, iš dalies atsiskyres nuo šios visuomenės, gali duoti savotišką ir individualų kūrybinį įnašą.

Fil. T. Remeikis, savo patsnekesyje, apžvelgė dabartinės Lietuvos jaunųjų poetų — Marcinkevičiaus, Širvio, Jakšto, Vaižūnaitės, Giedros ir kitų kūrybą, pabrėždamas daugiau tos kūrybos idealoginius bei politinius aspektus negu estetinius momentus. Anot prelegento, jaunųjų poezijoje atsispindi dabartinės Lietuvos gamtovaizdis, komunistinė ideologija, išnešami nauji herojiniai tipai (pav. kiaulių serikė) ir vis dar ryškiai pasireiškia lokalinė (ne nacionalistinė) patriotizmo idėja. Formos atveju jaunųjų poetų kūrybą tebegali būti socialinio realizmo rémuose. Intymus lyrizmas, nors ir ne labai priimtinas valdančiai komunistu partijai, yra ryškiausia žymė. Nežiūrint okupantų spaudimo rašyti tik politinius ir ideologinius eilėraščius, lyg

ir protestu prieš tą spaudimą, jaunieji Lietuvos poetai kart nuo karto sukuria ir tikrai vertingų kūrinių. Iš tikrųjų vertingiausi eilėraščiai ir yra tie, kurie nieko bendro neturi su politine ar ideologine propaganda.

Po piet, fil. dr. E. Kaminskas kaibėjo apie raidę "A" — Akademini Skautų Sąjūdžio akademiškumą. Šis įvairiaspalvis, platus terminas nereiskia vien pasiruosimą profesijai ir pavirtimą į siauraregį specialistą. Akademiškumas t. p. ne vien prie alučio sudainuotas "Krambambulis." Akademiškumas akcentuoja savarankišką galvoseną, jieskojimą idealų, svarstymą gyvenimo vertybių ir nuosirdų nora bei pasiryžimą suprasti pasaulį, savo egzistencinę padėtį ir, svarbiausia, save. Šių dienų letargiškoje studentijoje ir ASS šis žodis rasomas mažuoju šriftu. Bet pesimizmas ne vietoje, nes raidės "A" padidinimas ateityje priklausys nuo mūsų pačių ir nuomū organizacijos.

Vakare įvyko literatūros vakaras skirtas susipažinimui su dabartinės Lietuvos rašytojų kūryba. Pravedė fil. Kaminskas. Apžvalginį įvadą skaitė t. n. D. Alytaitė. Senj. K. Zapkus sekė su A. Sluckio išpūdinga novele, "Suominis." T. n. Alytaitė paskaitė dvejetą A. Baltakio eilėraščių. E. Miezėlaičio eilėraščių deklamavo fil. dr. N. Salkauskaitė. Ištrauką iš Marcinkevičiaus "Dvidešimtojo Pavasario" skaitė senj. R. Punkris. Senj. R. Liaugminas užbaigė su novele iš J. Baltakio "Parduotos Vasaros."

Ketvirtadienio rytas vėl buvo skirtas diskusijoms. Fil. G. Musteikytė referavo diskusijoms kultūrinį bendradarbiavimą su okupuota Lietuva. Išvada: palaikymas ne politinių, bet kultūrinių saitų su Lietuva pageidautinas ir pravartus. V. Kri- (Nukelta į 10 psl.)

Akmenės stovykla...

(Atkelta iš 9 psl.)

vickas nagrinėjo Lietuvos — Rusijos santykių (vairius aspektus. Pasikalbėjimą apie dabartinės Lietuvos jaunimo auklėjimą, nuotaiką ir padėtį pravedė fil. Kaminskas. Šis klausimas iškilo ryšy su Studentų Gairėse aprašytu dviejų studentų pasikalbėjimu su vienu jaunu Lietuvos komunistu.

Po pietų, Puntukas tapo politinių debatų arena. Vienoje pusėje, santūriai, solidni nixoniečiai, kitoje entuziastiški, užsidegę Kennedy remėjai. Moderavo A. Dailydė. Už repretentus kalbėjo D. Germanaitė, A. Avonius ir A. Saulaitis, Jr. Opoziciją užėmė ir atstovavo tos stiprios Kennedy tvirtovės, Urbanos, piliečiai: M. Pleškys, R. Punkris ir T. Remeikis.

Penktadienio rytą svečias kun. V. Cukuras pravedė trum-

pą bet išpūdingą susikaupimo valandėlę. Toliau sekė diskusijos. Fil. B. Vaskelio tema buvo ypač romantiška, tai, Žinoma, klausytojų eilėse dominavo sesės. Prelegento tema — tie mūsų magiški, aistringi ir nesulaikomai vėjais skraidantys lyrikos virtuozai, Salomėja Nėris ir Kazys Binkis.

Šeštadienį įvyko fil. A. Avižienio paskaita. Tema — ASS ideologija. Žodis "Budėk!" — budėjimas ir pasiruošimas dvasinėje bei intelektualinėje plotmėje trumpai pabrėžia ASS ideologiją ir tampa pagrindu studento skauto gyvenimui ir veiksams. Sekė fil. T. Remeikio pašnekesys. Prelegentas charakteravo dabartinę studentijos vedėjų, pildamas gautais L. S. S. anketos rezultatais. Pastebėta, kad šių laikų studentui neaišku kas jis —

tremtinis, išeivis, emigrantas ar Amerikos pilietis? Jam lietuviškos politinės partijos svietimos, nes jis save labiau sieja su šio krašto gyvenimu. Ne visi apsisprendę grįžimo į Lietuvą klausimu. Įdomu, kad dauguma nenorėtų matyti Lietuvą išlaisvintą atominio karo dėka...

Pavakary Lietuvos Laisvinimo Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas kalbėjo stovyklautojams apie dabartines Lietuvos išlaisvinimo galimybes.

Stovykla uždaryta iškilmingu vėliavų nuleidimu. Kalbėjo prof. Končius, fil. Augulis, min. Sidzikauskas ir kon. Budrys.

Vakare įvyko iškilminga ASS sueiga, kurios metu šešios sesės ir vienas brolis gavo spalvas ir du akademikai buvo pakelti į filisterius. Sekė paskutinė triukšminga iskykla į "stovyklą". Pasibaigė jubiliejinė ASS stovyka. Juko tik senai laikraščių lapai, nos... ir romantikos perpinti prisiminimai.

Už šios dešimtosios ASS stovyklos pasisekimą didelis acin priklauso stovyklos vadovybei: mielam viršininkui prof. I. Končiui, adjutantui J. Biručiu, ASD komendantui B. Banaitytei, Korpl Vytiš komendantui A. Dailydei, programos vedėjui R. Keziui, "Puntuko" redaktoriui A. Mickevičiui, sporto vedėjui V. Petrauskui, registratorei L. Petrauskaitei, sanitarai M. Leknickaitei ir New Yorko ASS skyriui.

L. P.

Bendruomenė Zengia

(Atkelta iš 8 psl.)

ma įstatų pakeitimo projektas. Bet tai nėra pozityvus darbas. Ypač, kai projektas čiupinėjamas ištaisais mėnesiais. Tai galima buvo atlikti į daug trumpesnį laiką. Be to, per retai šaukiami Tarybos suvažiavimai. Jau ir taip mus, išsibarščiusius po plačiąją Ameriką, persekioja laiko ir erdvės elementas. Todėl juo dažniau mes susitinkame, juo efektingesnis būna mūsų veikimas. Bet kaip sakiau, Bendruomenė Zengia pirmyn, ir aš jai pranašuju didelę ateitį, baigė pasikalbėjimą dr. Petras Vileišis, buvęs Lietuvos diplomatas, 1939 metais Europoje gavęs teisių daktaro laipsnį — parašęs mokslinį veikalą (Lietuvos ir tarptautinės saugumo problemos), kur, tarp kita ko, jis nepabijo pažymėti, kad Hitleris turės būti nubautas.

Ar pažįstate šiuos vyrus? Tai M. Krupavičius ir A. Trimakas — Lille universiteto (Prancūzijoje) studentų uniformose. Tai buvo 1929 metais. Vėliau likimas užsispyrė, kad jiedu, iš eilės, būtų Vyrčiausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininkais. Prelatas M. Krupavičius Vokietijoje, dr. A. Trimakas Amerikoje. Taip likimas zaidžia su tautomis ir žmonėmis.

Molotovas

Atkelta iš 1 psl.

įstaigą pasaulio dėmesį ir toje įstaigoje visokiais būdais kovoti prieš amerikiečių dominavimą. Šiuo metu įstaigos generalinis direktorius yra amerikietis Sterling Cole, kas yra savaime suprantama, tuomet galvoje kokį kiekį uradusios įstaigos yra pave-

Šis proga reikėtų minti, kad didžiausias ūkinio gamintojas yra Kongo, kurį sovietai tikisi vienu ar kitu būdu gauti savo kontrolėn. Jei sovietams tai nepasisiektų, Kongo produkcijos padalinimas eventualiai galėtų eiti per Vieną, todėl ten jiems ir reikalinga tokia asmenybė kaip Molotovas.

Molotovas grįžta į tarptautinių konferencijų sales, bet susitraukęs į kišeninį formatą.

Didžiausia paminklų gamybos (monė Chicagoje)

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas
3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- Philadelphiaje -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

- Brooklyne -

JUOZAS GARSVA

234 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOŠOJA
AU TOJOBILIUS IVAIRIEMS REIKALAMS

PARDUODAMAS stiprus, gerai pastatytas, mūrinis, kampinis trijų šeimynų namas su krantuve ir trimis garažais. Apačioje trijų kambarių butas, biršuje, antrame aukšte, šešių kambarių butas. Aliejum šildomas. Netoli Jamaica Ave. Pardavimo priežastis: savininko liga. Prašoma kaina \$20,990.

CAMERON REAL ESTATE
123-14 Liberty Ave. Richmond Hill 19, N. Y.
Telefonas VI 3-8850

LIETUVIAI GYVENTOJAI

WOODHAVENE, OZONE PARK, RICHMOND HILL IR
GLENDALE, ATSIMINKITE

JOHN J. TORMEY

DEMOKRATŲ KANDIDATŲ Į STATE ASSEMBLY IŠ 13 A-D

INDORSUOJA

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KOMITETAS
GERESNEI VALDŽIAI

Balsuokite Lapkričio 8 dieną

Albert F. Peters (Petrauskas)

Park Hill Realty

Apdrauda, nekilnojamas turtas, federaliniai, valstybės
ir miesto taksai. Notary Public.

84-17 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-1477

Lietuviai biznieriai New Yorke ir apylinkėse

ROBERT F. NARK

Apdraudos **AUTO Specialistas**
Any car - Any age driver
ALL FORMS OF INSURANCE
26 COURT ST. BROOKLYN, N.Y.
Tel. MAIn 4-6400 VA 5-0783
Discounts to qualified
APPLICANTS
Mutual Insurance
Insure your tomorrow today!

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias
pasaulio vietas.

MATHEW MAZEIKA
Savininkas

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 9-3112

White Horse Tavern

BARAS,
RESTORANAS
IR SALĖ

DUODAMI
POLAIDOTUVINIAI
PIETŪS

86-16 JAMAICA AVE
Woodhaven, N.Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIŪNAS
Savininkas

Mūsų specialybė **lietuviška duona**
Pyragai vedybiniams ir
kitokiems pokyliams
Patarnavimas sažiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, NEW YORK
Telefonas EVERgreen 7-1123

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai -
rūpestingai, sąžiningai ir pigiau
patarnaus jums, jei tik jūsų auto-
mobilui reikalingas bet koks -
didelis ar mažas patarimas.
Complete automotive repairs
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD
WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas prie Jamaica Ave.)
Telefonas: Virginia 6-9683

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarienė
Levkes baras
Salė susirinkimams
vestuvėms ir
pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŠKIEMS
suejimams nemokamai
VACYS STEPONIS
Savininkas

40 EAST 26th ST. NEW YORK CITY MU 3-2928

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi
stereo-fonografai, dulkių siurbiai, oro vėsin-
tuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola
aparatais. 40% nuolaidos Blaupunkt vokiš-
kiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radi-
jas, Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.
Penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

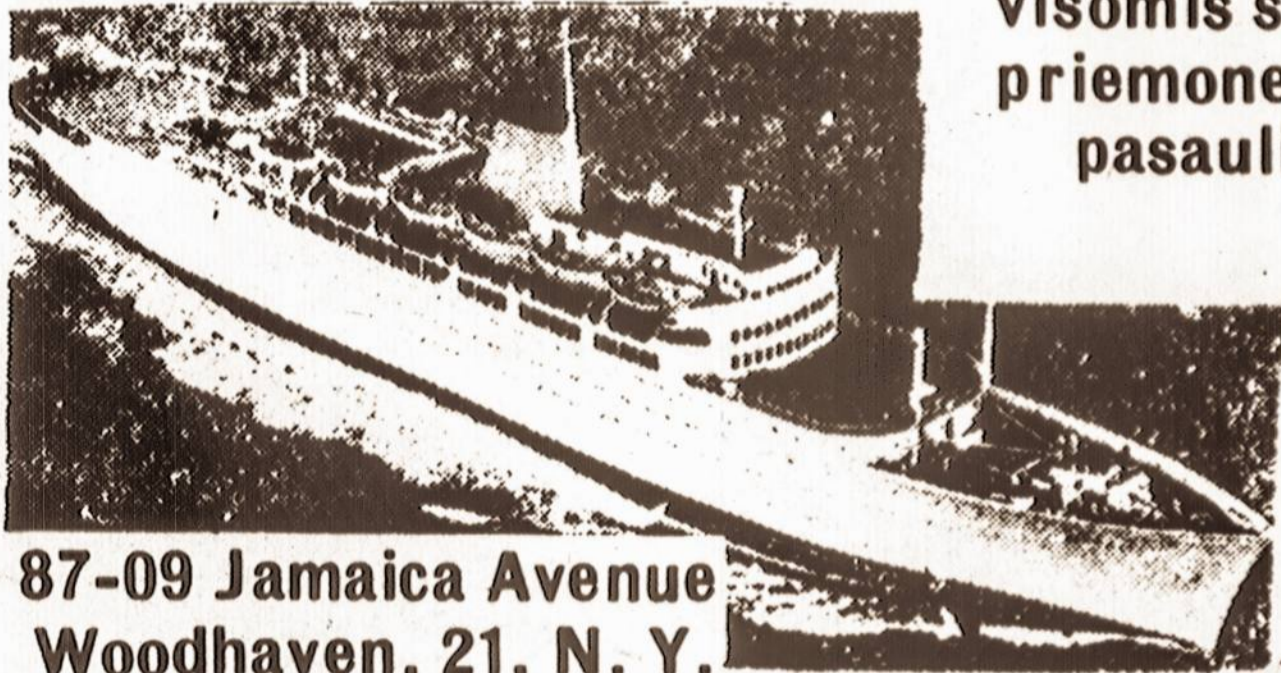
JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Joseph Andrusis TRAVEL BUREAU

87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, 21, N. Y.

BILIJETAJ PARDUODAMI

visomis susisiekimo
priemonėmis į visas
pasaulio vietas

Telefonas
VI 7-4477

PERKANT - PARDUODANT NAMUS AR IŠNUOMOJANT BUTUS, APDRAUDOS,
federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų
(Money Orders) ir įvairiausiai kitais reikalais, kreipkitės

HAVEN REALTY INSURANCE

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y. TEL. VIRGINIA 7-4477
Kasdien nuo 9 val. r. iki 9 v. v. Sekm. nuo 1 v. p. p. iki 5 v. v.

Arlington RESTAURANT

COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAČIAI

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVERgreen 4-9533

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVERgreen 2-6440

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas priimanomomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

(kurtas 1903 metais)

SENIAUSIA SPORTO ORGANIZACIJA

BARAS - RESTORANAS - KABARETAS

Jauki salė parengimams

1332 HALSEY STREET BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9790

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA JOKUBAITIS
ir JURGIS JOKUBAITIS

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVERgreen 7-2089

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

Įvairiausias rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

VIENYBĖ

J. J. Bačiūnas, Tabor Farm Farm vasarvietės savininkas, rugsėjo 30 d. su žmona išvyksta į Europą. Londone Bačiūnas aplankys ministrą Balutį, savo ilgametį draugą. Bačiūnų kelionės reikalus tvarkė Trečiojo kelionių biuras Newarkė.

J. Slepetyš, V. Alksninis, N. Valaitienė, A. Dimas, A. Petkevičius, Z. Raulinaitis, J. Markevičius, J. Maurukas, A. Dimas sudarė Žalgirio mūšio 550 metų sukakčiai minėti komitetą. Minėjimas įvyks lapkričio 27 d. Schwaben Hall, Brooklyne.

Ona Jakštienė grįžo iš Batavia, N. Y., kur praleido savo atostogas ir aplankė sunkiai sergantį brolių Juozą Juočį.

Kęstutis Miklas praneša, kad praeitą trečiadienį iš Lietuvos atskrido jo ir jo brolio Henriko motina Aleksandra Miklaševičienė, taip pat sesuo Irena Miklaševičiūtė-Oparienė su dukteria Violeta. (Plačiau kitą savaitę.)

Adelė ir Juozas Krukauskai, jauni Newarko biznierių, neseniai sukūrė šeimos židinį, gražiai įrengtos Joe and Adel's tavernos savininkai - 102 Van Buren, Newark 5, N. J. Juozas gimęs Pensilvanijoje, Lietuvoje augęs ir 1934 m. grįžęs atgal į Ameriką. Adelė yra ilgametės Vienybės skaitytojos Juzės Simonaitienės duktė. J. Krukauskas daugiau kaip aštuonis metus buvo Newarko šv. Jurgio Draugijos biznio vedėjas. Lietuvoje baigęs Dotnuvos Ūkio mokyklą. Krukauskai yra Vienybės skaitytojai.

Antanas Varnas, mūsų korespondentas negavo leidimo lankyti Jungtinių Tautų pilnates posėdžių. Jam buvo pranešta, kad tai daroma saugumo sumetimais... kol Chruščiovas dalyvaus posėdžiuose.

A. Birutis ir Klaunė su žmonomis lankėsi Romoje, kur turėjo progos būti pasaulinėje sporto olimpiadoje ir kalbėtis su ten dalyvavusiais Lietuvos sportininkais.

Ona Stankienė, Marijos Diržienės motina, neseniai atvykusi iš Lietuvos, rengiasi grįžti atgal. Kaip jau Vienybėje buvo rašyta, Stankienė Lietuvoje, Gargžduose, paliko savo vyrą. Stankienė išvyksta į Lietuvą kitą mėnesį.

Jonas Valaitis ir kun. dr. St. Valiušaitis siūnčia linkėjimus iš Silver Springs, Fla.

Lionė Jodytė, žinoma solistė, neseniai įdainavusi keletą populiarių lietuviškų dainų ilgo grojimo plokštelėse, šiomis dienomis pasirašė sutartį su nauja plokštelių leidimo kompanija New Yorke.

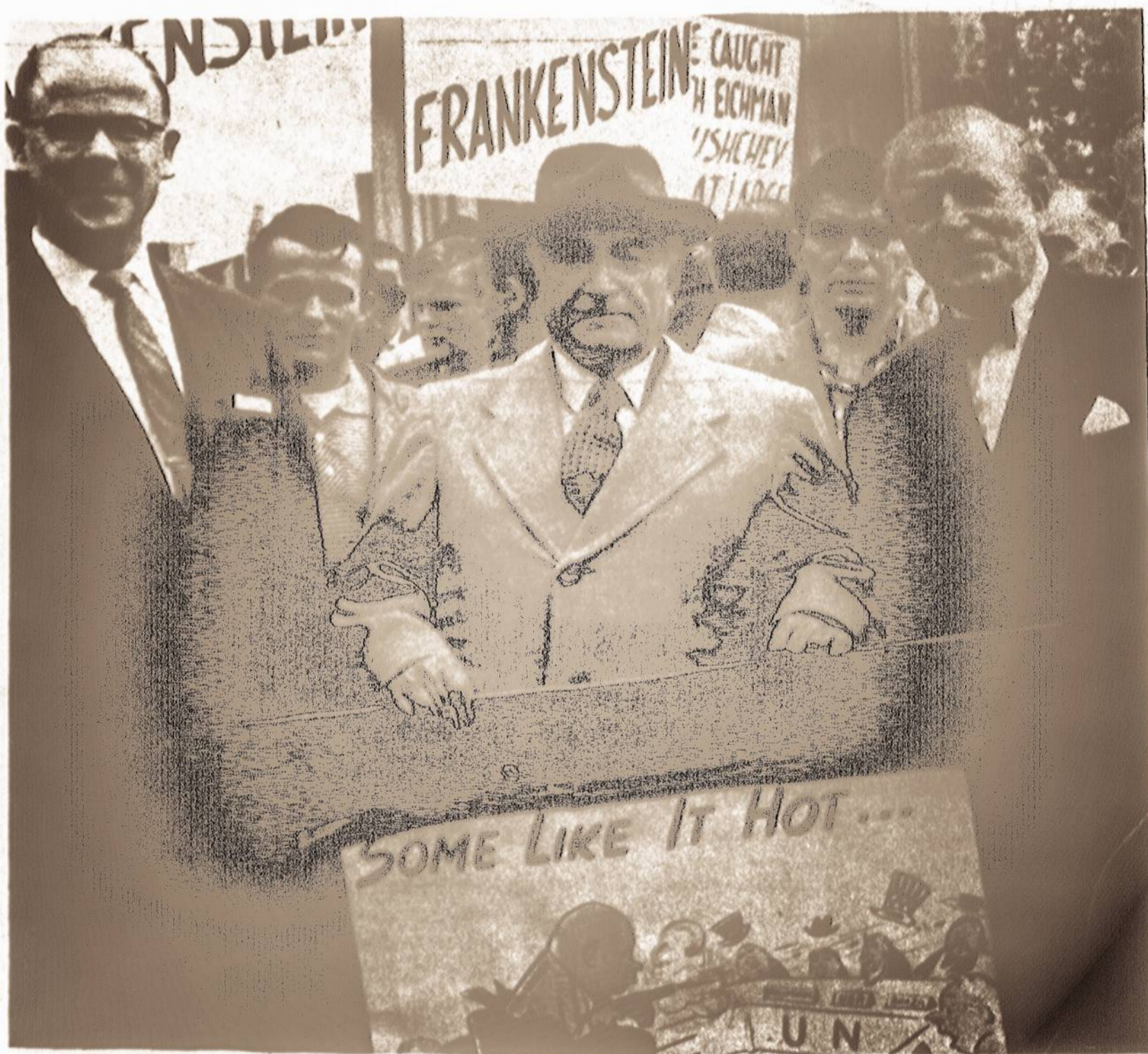
J. Rutkauskas, žinomas veikėjas, ilgametis Vienybės skaitytojas, mirė Philadelphijoje.

Vienas ir kiti, Antano Škėmos 4 paveikslų vaidinimas bus pirmą kartą New Yorke, gruodžio 3 d., 8 v. v. ir gruodžio 4 d., 3:30 v. p. p. Spektaklį režisuoja Vyt. Vallukas, dekoracijos dail. Telesforo Vallaus. Spektaklį globoja BALFas.

Apacioje:

Praeitą savaitę grupė Newarko lietuvių moterų Cunard linijos laivu Coronis išplaukė dviems savaitėms atostogų į Karibų salas. Nuotraukoje: išvykstančios moterys ir atėjį į laivą jas išlydėti asmenys, Priesaky - O. Gudienė, J. Trečiokienė, E. Abrolaitienė ir kitos. Toliau - O. Pridotkienė, P. Žiugzdienė, M. Veiverienė, O. Bogociov, E. McKenna, V. Budreckienė, A. Katilienė, Josephine York, G. Abrolat, S. Gudas, I. Budreckis, A. S. Trečiokas.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

V. Maželio nuotraukos **VIRSUJE**: Pavergtųjų Europos tautų vėliavų pakėlimo ceremonijos, įvykusios praeitą antradienį New Yorke. Ketvirtas iš eilės - lietuvių delegacijos narys dr. B. Nemickas. Prie mikrofono (dešinėje) senatorius Thomas J. Dodd, kuris pasakė kalbą.

Apacioje:

Chruščiovo atvykimas į Jungtinių Tautų pilnates posėdžius sukėlė ant kojų New Yorką, bet ypač pavergtųjų tautų žmones. Nuotraukoje: Vliko pirmininkas dr. A. Trimakas, Vengrijos laisvinimo veiksmų lyderis dr. Fabjan ir Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas.

Rūšium su besistartinančiu deimantiniu Vienybės jubiliejum, užprenumeruokite laikraštį savo draugui.

